

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME / PSİKOMETRİ PROGRAMI

YÜKSEKÖĞRETİME GİRİŞ PUANLARI İLE BİRLİKTE
MESLEKİ İLGİ ALANLARI PUANLARININ AKADEMİK
BAŞARIYI YORDAMA GÜCÜNÜN ARAŞTIRILMASI

141229

YÜKSEK LİSANS TEZİ

E. Gökhan ERKAN

Danışman: Yard. Doç. Dr. Ömer KUTLU

Ankara
Haziran, 2004

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼'ne

Bu alışma j¼rimiz tarafından ¼lme ve Değerlendirme/Psikometri Anabilim Dalında Y¼KSEK LİSANS TEZİ ALIşMASI RAPORU olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Prof. Dr. Ezel Tavşancıl

¼ye

Yrd. Doç. Dr. ¼mer Kutlu (Danışman)

¼ye

Yrd. Doç. Dr. Seher Sevim

Yukarıdaki imzaların, adı geçen ¼đretim ¼yelerine ait olduğunu onaylarım.

.14. / 07 / 2004

Enstit¼ M¼d¼r¼

ÖNSÖZ

Bir ülkedeki insan sermayesinin en verimli bir şekilde değerlendirilmesinin yolu, kuşkusuz ki nitelikli eğitim fırsatlarının bireylere sunulmasından geçer. Bu amaçla, son yıllarda yükseköğretime giriş sürecine yönelik farklı görüşler dile getirilmektedir. Özellikle, yükseköğretime bireyleri seçerken, bu sürece bilişsel yapıların yanında ilgi gibi duyuşsal yapılarında eklenmesi gerektiği görüşünü bilimsel bir çalışmayla gözleme gereği duydum. Danışmanımın fikir ve önerileri doğrultusunda araştırmama başladım.

Araştırmamın başlangıcından bitimine kadar bütün aşamalarında önemli katkıları ve yapıcı eleştirileri ile hep yanımda olan değerli danışmanım Yard. Doç. Dr. Ömer KUTLU'ya teşekkür etmeyi bir borç bilirim. Ayrıca, yüksek lisans süresince gerekli desteği esirgemeyen okul müdürüm Mehmet KOCA'ya, bilgisayar konusundaki bilgilerini ve dostluğunu paylaşan Arslan DEMİRBAŞ'a ve bütün bölüm hocalarıma yardımlarından dolayı teşekkür ederim.

Hayatım boyunca sevgisini, maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen anneme, babama, kardeşlerime ve tüm arkadaşlarıma yürekten teşekkür ederim.

Eğitim adına sunulan her türlü görüş ve düşüncenin bilimsel yöntemin süzgeçlerinden geçirilmesi dileklerle...

E. Gökhan ERKAN

ÖZET

YÜKSEKÖĞRETİME GİRİŞ PUANLARI İLE BİRLİKTE MESLEKİ İLGI ALANLARI PUANLARININ AKADEMİK BAŞARIYI YORDAMA GÜCÜNÜN ARAŞTIRILMASI

Erkan, Emre Gökhan

Yüksek Lisans, Ölçme ve Değerlendirme (Psikometri) Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Ömer Kutlu

Haziran 2004, 52 Sayfa

Bu araştırmada, yükseköğretime giriş puanları ile birlikte mesleki ilgi alanları puanlarının akademik başarıyı yordama gücünün araştırılması amaçlanmıştır. İlişkisel tarama modelinde olan araştırmanın çalışma grubunu 2002 yılı ÖSS – Eşit Ağırlıklı (ÖSS-EA) puan türü ile Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nin Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği bölümlerine girmiş olan 160 ikinci sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin mesleki ilgi alanı puanları Kuder İlgi Alanları Tercih Envanteri uygulanarak elde edilmiştir. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS programından yararlanılmıştır. Öğrencilerin ÖSS giriş puanları ile birlikte mesleki ilgi alanları puanlarının üniversitedeki akademik başarılarını yordama gücü Çoklu Regresyon Analizi ile incelenmiştir. Bu araştırmadan elde edilen bulgular, öğrencilerin ÖSS giriş puanlarının üniversitedeki akademik başarıyı anlamlı bir şekilde yordamadığını, mesleki ilgi alanları puanlarının da yordayıcı birer değişken olarak ele alındığında ise yordayıcı değişkenlerin akademik başarı üzerindeki görece önem sırası; Edebiyat İlgi, Büro İlgi, El İş İlgi, Açık Hava İlgi, Müzik İlgi, İlim İlgi, Sosyal İlgi, Hesap İlgi, Sanat İlgi, Giriş Puanı, İknâ İlgi'dir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t - testi sonuçları incelendiğinde ise, yalnızca Edebiyat İlgi değişkeninin Akademik başarı üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu, diğer değişkenlerin anlamlı bir etkiye sahip olmadığı gözlenmiştir.

ABSTRACT

Erkan, Emre Gökhan

Graduate Program, Measurement and Evaluation (Psychometry) Department

Thesis Advisor: Assistant Associated Professor Dr. Ömer Kutlu

June 2004, Total 52 pages

A RESEARCH ON THE PREDICTION POWER OF UNIVERSITY ENTRANCE TEST SCORES TOGETHER WITH OCCUPATIONAL INTEREST SURVEY SCORE FOR ACADEMIC SUCCESS

The purpose of this research is to study the prediction power of university entrance test scores together with occupational interest survey scores for academic success. The study group of the research in Correlation Survey Model include 160 students in the 2nd year of the preschool and primary school teacher department of Educational Sciences Faculty in Ankara University, who had been accepted to university with the score type-ÖSS-EA (Equal Weighted Score) in 2002. The occupational interest of the students in the study group is provided by Kuder Occupational Interest Survey. The SPSS program is used for analyzing the obtained data. The prediction power of university entrance test scores and occupational interest scores of the students are studied with Multiple Regression Analysis. The obtained findings of the research are as follows: University Entrance Test (ÖSS) scores of the students has no significant meaning on their academic success in the university; and when Occupational Interest scores are assumed as predictive variable, the relative order of priority of predictive

variable is listed as Literature Interest, Office Interest, Handicraft Interest, Open Air Interest, Music Interest, Science Interest, Social Interest, Account Interest, Entrance Test Scores and Persuasion Interest. However, when the result of t-test regarding the significance of regression analysis are analysed, it is seen that only the literature interest variable is a significant predictive on academic success, while the other variables has no significant effect.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	I
ÖNSÖZ	II
ÖZET	III
ABSTRACT	IV
İÇİNDEKİLER	VI
ÇİZELGELER LİSTESİ	VII
BÖLÜM	
1. GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
İlgili Yayınlar ve Araştırmalar	8
Amaç	13
Önem	15
Varsayımlar	17
Sınırlılıklar	17
2. YÖNTEM	18
Araştırmanın Modeli	18
Çalışma Grubu	18
Verilerin Toplanması	19
Veri Toplama Aracı	20
Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	22
3. BULGULAR VE YORUMLAR	25
4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	43
Sonuçlar	43
Öneriler	46
KAYNAKÇA	48

ÇİZELGELER LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 1. Çalışma Grubunun Genel Özellikleri.....	19
Çizelge 2. Öğrencilerin Bölüm ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	25
Çizelge 3. Öğrencilerin Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Dağılımı.....	26
Çizelge 4. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Programları Tercih Etme Sıraların Göre Dağılımı.....	27
Çizelge 5.1. Öğrencilerin Bölümlere Göre İlgili Puanları İle Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyonlar.....	28
Çizelge 5.2. Bölümlerin Birlikte Ele Alınması İle Öğrencilerin İlgili Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyonlar.....	29
Çizelge 6.1. Bölümlerin Birlikte Ele Alınması İle Öğrencilerin ÖSS Giriş Puanları İle Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyonlar.....	30
Çizelge 6.2. Öğrencilerin Bölümlere Göre ÖSS Giriş Puanları İle Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyonlar.....	30
Çizelge 7. Öğrencilerin Mezun Oldukları Okul Türünün Akademik Başarılarına Göre T – Testi Sonuçları.....	31
Çizelge 8. Öğrencilerin Mezun Oldukları Okul Türünün İlgili Puanlarına Göre T – Testi Sonuçları.....	32

Çizelge 9. Öğrencilerin Bölümlerini Tercih Etme Sıraları İle Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon.....	33
Çizelge 10.1. Sınıf ve Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Cinsiyete Göre T – Testi Sonuçları.....	35
Çizelge 10.2. Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Cinsiyete Göre T – Testi Sonuçları.....	35
Çizelge 11.1. Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin İlgili Puanlarının Cinsiyete Göre T – Testi Sonuçları.....	36
Çizelge 11.2. Sınıf ve Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin İlgili Puanlarının Cinsiyete Göre T – Testi Sonuçları.....	37
Çizelge 12.1. Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Bölümlere Göre Akademik Başarılarının Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	38
Çizelge 12.2. Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Birlikte Akademik Başarılarının Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	39
Çizelge 13. Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin ÖSS Giriş ve İlgili Alanları Puanlarının Birlikte Alınması İle Akademik Başarılarının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları.....	40

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemine, amacına, önemine, varsayım ve sınırlıklarına yer verilmiştir.

Problem Durumu

Dünyadaki tüm ülkeler eğitimi, bütün diğer toplumsal, ekonomik, yönetsel ve siyasal gelişmeler için bir önkoşul olarak düşünmektedir. Eğitim sisteminin toplumsal işlevleri; ulusal kültürün genç kuşaklara aktarılması ve çağdaş koşullar altında bir toplumun varlığını sürdürebilmesi için zorunlu sosyal değişimleri başlatabilecek yaratıcı kişilerin yetişmesi olarak özetlenebilir (Kaya, 1984). Bu nitelikteki bireylerin yetiştirilmesi süreci, daha özel amaçların kazandırılması yolu ile devletin sorumluluğu altında okul ortamlarında yürütülmektedir.

Giderek karmaşıklaşan toplum yaşamında yetişmekte olan gençlerin meslekleri görerek, yaşayarak tanımalarına olanak kalmamıştır. Bu nedenle, okullarda verilen eğitimin amaçlarından bir tanesi de, bireylere meslek olanaklarını tanıtmak üzere sistemli hizmetler sunmak ya da mesleki yönlendirme, meslek tercihi ve meslek seçimine yönelik çalışmalar yapmaktır. Meslek tercihi, meslekleri istenirlik açısından sıraya koymaktır. Meslek seçimi ise, beğenilen mesleklerden birinde karar kılmak ya da girilmek istenen meslekler arasından, girme olasılığı en yüksek olana yönelmedir (Kuzgun, 2000). Yine meslek tercihi, bireyin meslekler arasından beğenisine uygun olanları olmayanlardan ayırması anlamını taşıırken, meslek seçimi ise, bireyin bir mesleğe girmeden önce girebileceği meslekler arasından bir ayrım yapması ve ayırdığı bu mesleğe girmek için çaba göstermesi anlamına gelir (ÜSYM, 1978). Meslek tercihi veya meslek seçimi gibi kavramlar ortaöğretim aşamasına gelmiş ve bir mesleğe yönelmek üzere üniversite sınavlarına hazırlanan öğrencileri yakından ilgilendirmektedir.

Bireyin yaşamı boyunca verdiği önemli kararlardan birisi, meslek seçme ve bir mesleğe girip başarı sağlamakla ilgilidir (Özoğlu, 1997). Meslek tercihi ve sonucunda yapılan meslek seçimi bireyin yaşamında önemli bir yere sahiptir. Çünkü, bireyin seçeceği meslek onun işinde başarılı olup olamayacağını, ileride iş bulup bulamayacağını, nerede oturup, kiminle evleneceğini ve kimlerle etkileşim içinde bulunacağını belirler. Kişinin yaşamına böylesine çok yönlü etkileri olan meslek alanının seçimi günümüzde giderek karmaşıklaşan bir sorun haline gelmiştir. Bunun en önemli nedeni ise meslek seçme konusundaki seçeneklerin artmış olmasıdır (Kuzgun, 2000). Bu nedenle okullarda bireylerin bir mesleğe yönelmeleri konusunda doğru kararlar alabilecekleri, ilgi ve yetenek alanlarını tanımlarını sağlayacak rehberlik çalışmaları büyük önem taşımaktadır.

Seçeneklerin fazla olması doğal olarak öğrencilerin tercih alanlarını genişletmektedir. Bu, görünürde istenilen bir durumdur. Ancak, özellikle ülkemizdeki okullarda bireylerin kendilerini tanımalarına, anlamalarına kısaca kendini gerçekleştirmeğine yardımcı olabilecek rehberlik hizmetleri anlayışı henüz tam olarak yerleşmemiştir. Bu durum hep olumsuz yanlar üzerinde yoğunlaşılmasına neden olmaktadır.

Türkiye de, bir mesleğe yönelmede etkili olan aşamalardan bir tanesi, ortaöğretimin bitiminde uygulanan Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS)'dir. Bu sınav, merkezi bir sistem ile, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından uygulanmaktadır. Üniversiteye girmek isteyenlerin sayıca üniversitelerin çeşitli fakülte kontenjanlarından az olduğu yıllarda üniversiteler çoğu kez herhangi bir seçim söz konusu olmaksızın, başvuran lise mezunlarını kaydetmek sureti ile öğrencilerini almışlardır. Bazen de üniversiteler veya onlara bağlı fakülteler seçimde ölçüt olarak adayların lise bitirme derecelerini kullanmışlardır. Öğrencilerin Edebiyat veya Fen kolundan mezun olması ikinci bir ölçüt teşkil etmiştir. 1962-63 öğretim yılından itibaren üniversite giriş sınavları önce Ankara Üniversitesine bağlı bütün fakülteleri daha sonra 1964-65 yılında da İstanbul Üniversitesi'ni ve yurdumuzdaki diğer üniversitelerin büyük bir kısmını ve bazı yüksekokulları içine alacak şekilde merkezi bir sisteme bağlanmıştır (Özgüven, 1971). 1974 yılında

Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÜSYM) kurulmuştur. Bu kurum, 1981 yılında Yükseköğretim Kurumuna bağlanarak Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) adını almıştır. ÖSYM'nin temel amacı, yükseköğretim programlarına girebilmek için başvuran adaylardan, bu programlarda başarılı olma olasılıkları ötekilerden daha yüksek olanları seçerek bu programlara yerleştirmektir (Özçelik, 1982). Bu amaç doğrultusunda zaman içinde seçme ve yerleştirme sisteminde değişiklikler yapılmıştır. ÜSYM kurulduğu yıldan 1981 yılına kadar yükseköğretime öğrenci seçme ve yerleştirme sınavı bir gün içinde ve tek basamaklı bir sınav olarak yapılmış, bu tarihten sonra ise sınav, iki basamaklı duruma getirilmiştir. Sınavın birinci aşaması Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) adıyla esas itibarı ile seçme amacına, ikinci aşaması ise Öğrenci Yerleştirme Sınavı (ÖYS) adı ile yerleştirme amacına yöneltilmiştir. Sınav sisteminde 1987 yılında bazı değişiklikler yapılarak, ikinci basamak sınavı içinde, adayların sadece girmek istedikleri yükseköğretim program grubuyla yakından ilgili testleri cevaplama imkanı verilmiştir (Toker, 1997).

1999 yılına kadar uygulanan iki basamaklı sistem, ölçme ve değerlendirme açısından önemli bir işlevi yerine getirmesine rağmen; iki basamağa giren öğrencilerin aldıkları sınav puanları arasındaki korelasyonun yüksek olması, öğrencileri okul derslerinden uzaklaştırarak dershaneye yöneltmesi gibi gerekçelerle Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından tek basamaklı duruma getirilmiş ve sınav sisteminde bazı değişiklikler yapılması yoluna gidilmiştir. Tek basamaklı yeni sınav sisteminin temel amacı, ortaöğretimdeki başarının ağırlığını arttırmak ve bilgi yüklü ikinci basamak sınavını kaldırarak öğrencileri ezbercilikten kurtarmak, onların temel kavramlara dayalı anlama ve yorumlama yeteneklerini öne çıkarmalarını sağlamaktır. Ayrıca, adayların daha gerçekçi tercih yapmalarını sağlamak amacı ile, sınav sonuçları ellerine ulaştıktan sonra tercih yapmaları yoluna gidilmiştir (YÖK, 1999).

Seçme sınavından beklenen amaç, üniversitede başarılı olacak en iyi öğrencileri seçmektir (Özgüven, 1977). Üniversiteye giriş sınav puanları ile bir yükseköğretim programı (YÖP)'e yerleşen öğrencilerin bir kısmı da hayal

kırıklığı içindedir. Çünkü öğrenciler ilgi ve yeteneklerine uygun YÖP'leri değil, aldıkları puanla yerleşebilecekleri YÖP'leri tercih ederek yerleşmektedirler. Ancak adayların, sınav sonuçları ellerine geçtikten sonra tercih yapabilmeleri koşulu sayesinde önceki uygulamalara oranla adaylar daha gerçekçi bir tercih yapma fırsatına sahip olabilmişlerdir. Bu durum adayların yerleştikleri YÖP'lerdeki başarı düzeylerine olumlu etki edebilecektir.

En son olarak 2003 yılı itibarı ile öğrenci seçme sınavının puan hesaplamaları ile ilgili bir takım değişiklikler yapılmıştır. En son uygulama ile Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanının hesaplanması yönteminin değişmesi yoluna gidilmiş, ortaöğretim başarısının, yerleştirmeye esas olan ÖSS puanı içindeki ağırlığı adayların kendi alanlarındaki yükseköğretim programlarına yerleşirken, önceki yıllardakine göre yaklaşık % 3 oranında artırılmıştır. Ayrıca Türkçe ve Matematik bölümlerinin ÖSS puanı içindeki ağırlığının artırılmasına karar verilmiştir (ÖSYS Tercih Kılavuzu, 2003).

Görüldüğü gibi üniversite sınavlarına yönelik olarak yıllardan beri getirilen eleştiriler doğrultunda akademik anlamda bir takım çalışmalar yapılarak sınav sistemi sürekli geliştirilmeye çalışılmış ve seçme aşamasında gözlemlenen en önemli ve sürekli yenilik ise ortaöğretim başarı puanının katkı oranının yıldan yıla artması olmuştur. Onay (1972), lise sınıf geçme notlarının üniversite başarısını anlamlı bir şekilde yordadığını ancak üniversite giriş puanlarının üniversite başarısını anlamlı bir şekilde yordamadığını belirtmektedir. Benzer amaçlı bazı araştırmalarda ise, ortaöğretim başarı puanı üzerinde yapılan değişiklikleri destekleyen bulgular ortaya konmuştur. Bulgular, lise başarı puanları ile üniversite başarı puanları arasındaki korelasyonunun, üniversiteye giriş puanları ile üniversite başarı puanları arasındaki korelasyondan daha yüksek ve anlamlı olduğunu göstermektedir (Onay, 1972; Tavşancıl, 1982; Ersoy, 1989; Begik 1997). Aynı biçimde, Chissom ve Lanier (1975) üniversite birinci sınıf öğrencilerinin üniversitedeki başarılarının kestirilmesinde, lisedeki başarı ortalamalarının üniversiteye girişte almış oldukları yetenek puanlarından daha geçerli kestirici bir değere sahip olduğunu belirtmektedirler.

Yükseköğretime giren adayların büyük bir bölümü yeteneklerine ve isteklerine uygun alanlara yerleşememektedirler. Bu yüzden üniversitede başarı oranı düşük olmaktadır (Cumhurbaşkanlığı, 1997). Üniversite giriş sınavlarının genel amacı üniversiteye bağlı herhangi bir öğretim kurumuna girmek üzere başvuran adaylar arasından o öğretim kurumundaki akademik çalışmalarda en başarılı olacakları seçmektir. Üniversitedeki öğretim programlarında başarı sağlayabilmenin sahip olunan genel zihin yeteneği ve önceki öğretim basamaklarında edinilen bilgi ve becerilerin derecesi ile yakından ilgili olduğuna inanıldığından, üniversite giriş sınavlarında öğrenciler zihinsel etmenler yönünden yoklanmakta, bu temel sayılıya uygun olarak sınavlarda genellikle zihin yeteneğini ölçen bir test ile sosyal bilimler, fen bilimleri ve bazı hallerde yabancı dil testlerinden oluşan bir test bataryası öğrencilere uygulanmaktadır (Özgüven, 1971).

Türk Eğitim Derneği I. Eğitim Toplantısı (Türk Eğitim Derneği -TED-, 1977)'de Özoğlu'nun belirttiği gibi Yükseköğretime seçilen öğrencilerin zihinsel yeterliklerinin yerinde olmasına karşın öğrenim gördükleri alanda başarı oranının düşük olması bizleri seçim aşamasında yer alan kriterler üzerinde düşündürmektedir. Dolayısıyla, üniversiteye girişte kullanılan puanların, üniversitedeki öğrenci başarılarını yordama yönünden geçerli olup olmadıkları önemli bir sorundur. Yükseköğretimde başarılı olabilmek için okuma becerisi, çalışma becerisi gibi belirli düzeyde zihinsel yeterliklerin yanında öğrenme istek ve alışkanlığı ile ilgi ve motivasyon gibi psikolojik özelliklerin belirli bir düzeyde gelişmiş ve hazır olması gerekmektedir.

Yükseköğretime seçilen adaylarda zihinsel özelliklerin yerinde olmasına karşın yükseköğretimdeki başarı oranının düşük olması ilgi ve motivasyon gibi psikolojik özelliklerinde seçim aşamasında göz önüne alınmasını gerektirmektedir. Uygulanan seçme sınavları sonucunda başarılı olmuş ve yükseköğretim programlarına yerleştirilen öğrencilerden, girdikleri bölümlerden memnun olmayıp ertesi yıl tekrar sınava girenler çoğunluktadır (ÖSYM, 2001; ÖSYM, 2002; ÖSYM, 2003) Bu durumda devletin bu öğrenciler için yaptığı harcamalar boşa gitmekte, girdikleri yeri değiştiremeyenlerde istemeye istemeye başladıkları bölüme devam

etmekte bu da öğrencilerin başarılarına olumsuz yönde etki edebilmektedir (Cumhurbaşkanlığı, 1997). Tezbaşaran (1991)'da, yaptığı bir araştırmada, 1987 ve sonrasında, öncesine göre, adayların daha başarılı oldukları alanları tercih etme oranlarının artmasına ve tercih ettikleri alanlarla ilgili testlerde daha başarılı olmalarına rağmen, tercih ederek yerleştikleri programlarda kalmaları yönünde bir artış olmamasının, sınavı tekrarlamada etkili olan başka koşulların olabileceğini düşündüğünü belirtmektedir.

Türk Eğitim Derneği I. Eğitim Toplantısı (TED, 1977)'de Mihçioğlu'nun belirttiği gibi üniversite başarısının yordanmasına yönelik çalışmalarda geçerlik katsayılarının düşük çıkma nedenlerinden birisi belirli bir yılda belirli bir kuruma alınan öğrenciler arasında kimi durumlarda önemli nitelik farklarının bulunmamasıdır. Örneğin, yükseköğretimde yapılan geçerlik çalışmalarında genellikle ele alınan değişkenler yüksek öğretim programlarına kaydolmuş öğrencilere ait olmakta, herhangi bir yükseköğretim programına kaydolamamış öğrencileri kapsamamaktadır. Edwards (1995)'inde belirttiği gibi, bir evrende korelasyon katsayısı sıfıra eşit değilse, bağımlı ve bağımsız değişken puanları, aşırı uçlardan birine düşen bireylerin oluşturduğu sınırlandırılmış örneklemdaki korelasyon katsayısı, bu tür sınırlandırılması olmayan bireylerin yer aldığı evrendeki korelasyon katsayısına göre sıfıra daha yakın çıkacaktır. Başka bir deyişle, test puanlarındaki ranj daralması yüzünden, korelasyon katsayısı gerçekte olduğundan daha düşük bulunmaktadır.

Yapılan yordama çalışmalarında üniversitelere giren öğrencilerin yordayıcı test puanları üniversitedeki başarı varyansının ancak % 5 veya % 25 kadarını açıklayabilmektedir (Özgüven, 1971). Başarı oranlarının değişik değerler ortaya koyması, bölüme giren bir öğrencinin bir daha sınava girmek istemesi, yükseköğretime girişte yapılan sınavı başarıyla geçen bir öğrencinin, girmiş olduğu bölümün gerçekten ilgi alanı olup olmadığının araştırılmasını gerektirir.

Öğrencilerin, girmek istedikleri fakülteleri tercih ederken en çok etkilendikleri etkenler araştırıldığında, % 48'inin ilgi ve istek duyduğu, %

32'sinin de puan tutturabilecekleri fakülteleri tercih ettikleri görülmüştür (Celkan, 1983). Alkan (1993), öğrencilerin % 56'sının ilgilerine uygun programlarda, % 44'ünün ise ilgilerine uygun olmayan programlarda okuduğunu söylemektedir.

İlgi, belirli faaliyetlere isteyerek yönelme, bu faaliyetleri kısıtlayıcı koşullar altında bile başka faaliyetlere tercih etme ve bu faaliyetleri yaparken yorgunluk yerine dinlenmişlik, bıkkınlık yerine devam etme isteği duyma durumlarında, varlığına hükmettiğimiz bir iç uyarıcı olarak düşünülebilir. Genellikle insan ilgi duyduğu konularla daha fazla meşgul olmak ister ve dolayısıyla o alanda daha başarılı olur (Kuzgun, 2000). Üniversite başarısının yordanmasına yönelik çalışmalarda geçerliğin düşük çıkma nedenlerinden birisi olarak Mihçioğlu'nun TED (1977)'de belirttiği gibi öğrencilerin sınıf geçecek kadar ders çalışarak zamanlarının büyük bir bölümünü başka yayınları okuyarak geçirmeleri de öğrencilerin girmiş oldukları yükseköğretim programının ilgi alanlarına yönelik olmamasından kaynaklanabilir.

Dolayısıyla, yükseköğretime belirli bir zihinsel yeterlik düzeyi ile giren bir öğrenci, farklı bir ilgi alanına sahipse, girdiği bölümde aynı düzeyde akademik başarı beklentisi çok da gerçekçi olmayabilecektir. Bununla ilgili olarak Anar (1986), yükseköğretime giriş sorunlarına öneriler getirmekte, yükseköğretim programları için yapılan öğrenci seçim sürecine kişisel ilgi alanlarını da dikkate alacak seçme boyutlarının eklenmesi insan sermayesinin değerlendirilmesi bakımından önem taşımaktadır, demektedir.

Koç (1973), "Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Mesleki İlgileri'ni" konu edindiği bir araştırmasında, Eğitim Fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin olumlu bir mesleki yönelim içinde olup olmadıklarını büyük bir olasılıkla söylemenin mümkün olmadığını, bireylerin ilgi duydukları alanlara yöneldikleri zaman bu alanlarda başarılı olma olasılığının yüksek olacağını söylemektedir. Alkan (1993) yaptığı araştırmasında mesleki ilgilerine uygun programlara yerleşen üniversite öğrencilerinin mesleki ilgilerine uygun olmayan programlara yerleşenlere göre akademik başarılarının daha yüksek olduğunu söylemekte ve mesleki ilgilerine uygun

programlara yönelen öğrencilerin akademik başarılarının yüksek olmasından dolayı, program seçimi dönemlerinde öğrencilerin ilgilerine uygun olmayan meslek alanlarına yönelişleri önlenmeli, daha akılcı davranılarak, onların kendi özelliklerine uygun program tercihleri yapmasını sağlayacak düzenlemelerin yapılması gerekmektedir demektedir.

Bu araştırma, yükseköğretim ğrencilerinin mesleki ilgi alanları ve akademik başarıları arasındaki ilişkiler ile mesleki ilgi alanları puanlarının yükseköğretime giriş puanları ile birlikte ele alınması durumunda akademik başarılarını yordamadaki anlamlılık derecesini sınamaya yöneliktir. Araştırmada ğrencilerin ilgi alanları puanlarının belirlenmesinde Kuder İlgı Alanları Tercih Envanteri kullanılacaktır. Koç (1973) aynı envanteri kullanarak niversite ğrencilerinin belirtilen ve ölçülen ilgilerini karşılaştırdığı araştırmasında, okul başarısında, ilgi duyulan alanlara yönelmenin öneminden bahsederek, araştırmasının yükseköğretim öğrencileri üzerinde yapılacak araştırmalara bir başlangıç olabileceğinden bahsetmiştir. Araştırmada kullanılacak olan Kuder İlgı Alanları Tercih Envanteri'nin bu araştırma için seçilme nedeni az öncede değinilen Koç'un araştırması ile benzerlik göstermesi ve belki de mesleki ilgi alanlarının öğrencilerin akademik başarı ile ilişkilendirilerek tamamlayıcı nitelikte olmasıdır. Öğrencilerin ilgi alanlarını gözlemlemede kullanılacak olan envanter şu alt boyutlarda bilgiler sağlayacaktır: Açık Hava İlgisi, Mekanik İlgı, Hesaplama İlgisi, Bilimsel İlgı, İkna İlgisi, Sanat İlgisi, Edebi İlgı, Müzik İlgisi, Sosyal Servis İlgisi, Büro İşleri İlgisi.

İlgili Yayınlar ve Araştırmalar

Bu kısımda, bu çalışma ile ilgili araştırmalara yıl sırasına göre yer verilmiştir:

Uysal (1970), "Bireysel ve Toplumsal Faktörlere Göre Lise ğrencilerinin Meslek Seçimleri" adlı araştırmasında, meslek tercihlerinde cinsiyete göre bir farklılaşma olduğunu kızların daha çok kimyagerlik,

doktorluk gibi bilimsel mesleklere erkeklerinse mühendislik gibi teknik mesleklere girmek istemektedirler. Ancak tercihlerde erkeklerin kızlara göre daha gerçekçi davrandıkları gözlenmiştir. Yine aynı araştırma sonuçlarında öğrencilerin meslek seçimlerinde bireysel etkenlere hemen hemen hiç yer vermedikleri, buna karşılık daha çok toplumsal etkenleri dikkate aldıkları gözlenmiştir.

Onay (1972), “Öğrencilerin Lise, Üniversitelerarası Giriş İmtihanı ve Üniversite Başarıları Arasındaki İlişkiler” konulu araştırmasında, öğrencilerin lisedeki üç yıllık sınıf geçme notlarının üniversite başarısını yordama gücünün ,01 seviyesinde anlamlı olduğu kanıtlanmıştır. Ayrıca, öğrencilerin Üniversite Giriş İmtihanı puanlarının üniversite başarısını yordama gücüne sahip olmadığı ortaya konmuştur.

Özgüven (1974), “Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler” konulu araştırmasında, öğrencilerinin ancak % 38’inin istedikleri branşlardan birine girdiklerini, % 33’ünün de hiç düşünmediği bir bölüme girdiği saptanmıştır. Öğrencilerin istedikleri branşlara girmeleri başarılarını olumlu yönde etkileyen önemli bir etken olarak belirtilmektedir.

Türker (1977), sosyoekonomik bakımdan avantajlı öğrencilerin çeşitli özellikleri ile eğitim ve rehberlik sorunlarını ortaya koymak amacı ile yaptığı bir araştırmada, üç değişik sosyoekonomik gruba mensup öğrencilerin meslek tercihlerinde istatistiksel olarak manidar sayılabilecek farkların bulunduğunu belirtmiştir. Araştırma bulgularına göre avantajlı öğrenciler, avantajlı öğrencilere göre, öğretmenlik, devlet memurluğu gibi öğretim süresi kısa, nispeten çok ileri düzeyde uzmanlaşma gerektirmeyen ve bağımlı olan meslekleri seçmektedirler. Araştırmada, bu tip öğrencilerin mesleklerle ilgili beklentilerinin avantajlı öğrencilere kıyasla daha sınırlı kalması, öğrenimi bir an önce tamamlayıp aileyi ekonomik durumdan destekler duruma gelme isteği ile kısa sürede sağlam bir gelecek sağlama düşüncesinden kaynaklanan riski alamama davranışı ile açıklanmaktadır.

Tavşancıl (1982), tarafından hazırlanan Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Başarıları konulu çalışmasında öğrencilerin ÜSS toplam, sosyal, fen ve yabancı dil puanları ile lise not ortalaması arasında bulunan korelasyon katsayıları manidar bulunmamıştır. Ayrıca öğrencilerin ÜSS toplam, sosyal, fen puanları ile akademik başarıları arasında manidar bir ilişki bulunamamış yalnız yabancı dil puanı ile eksi yönde manidar bir ilişki bulunmuştur ve bundan da yabancı dil puanının yükseldikçe akademik başarının düşeceği gibi bir yorum yapılabilmesinin olanaksızlığı vurgulanmıştır. Lise not ortalaması ile akademik başarı ilişkide ele alınmış ve aralarındaki korelasyon katsayısı ,01 düzeyinde manidar bulunmuş ve lise not ortalamalarının öğrencilerin fakültedeki başarılarında görülen varyansın % 25'ini kestirebildiği gözlemlenmiştir. Araştırmada lise tür ve koluna göre de öğrencilerin akademik başarıları karşılaştırılmış, genel lise ve lise dengi meslek lisesi mezunu olan öğrencilerin birinci dönem sonundaki akademik başarıları arasında manidar bir fark bulunamamıştır.

Celkan (1983), "Öğrencilerin Akademik Başarılarında Zihin Dışındaki Faktörlerin Etkileri" konulu araştırmasında şu bulguları elde etmiştir. Öğrencilerin % 48'inin ilgi ve heves duyduğu, % 32'sinin de puan tutturabilecekleri fakülteleri tercih ettikleri görülmüştür. Mesleğin ekonomik olanaklarını düşünerek hareket edenler % 13, oturdukları yerdeki fakülteleri tercih edenler ise % 7 oranındadır. Araştırmada sosyoekonomik koşulları iyi olan öğrencilerin diğerlerinden daha başarılı oldukları, üniversiteye giriş sınavındaki başarıları ile üniversitedeki başarıları arasında bir paralellik olduğu belirlenmiştir. Ayrıca istedikleri fakülteye girenlerin girmeyenlere göre daha başarılı oldukları da saptanmıştır.

Aşkar (1985), Yükseköğretime öğrenci seçme ve yerleştirme sisteminin geçerliği ile ilgili bir araştırmasında, 1981 yılında uygulanan Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı içinde yer alan test veya alt testlerden elde edilen puanlarla bu puanlardan seçme ve yerleştirme kararlarında kullanılmak üzere hesaplanan ağırlıklı ÖYS puanlarının yükseköğretimdeki başarıyı yordama gücünü belirlemeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda, ÖYS

ve ÖYS alt testlerinin yordama gücünün, ÖSS ve ÖSS alt testlerinin yordama gücünden daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır.

Çetin (1985), Ortaöğretimdeki başarı ve üniversiteye giriş puanları, Maliye Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin bu okuldaki başarılarını ne ölçüde yordamaktadır ve bu öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumunun farklılığı üniversiteye giriş puanlarını ve bu okuldaki başarıyı ne derecede etkilemektedir, konulu araştırmasında Maliye Meslek Yüksek Okulu'na Maliye Meslek Lisesi, Ticaret Lisesi, Akademik Liseler ve diğer liselerden gelmiş olan öğrencilerin birinci sınıf akademik başarı ortalamaları arasındaki fark sıfırdan manidar düzeyde büyük bulunmamıştır.

Uzer (1987), Lise Öğrencilerinin Yükseköğretim Programlarını Tercihleri İle Kendi Yetenek, İlgil ve Mesleki Olgunluk Düzeyleri Arasındaki İlişkiler konulu araştırmasında, kız öğrencilerin erkek öğrencilerden genelde ilgi alanına daha uygun tercih yaptıklarını, bir başka deyişle ilgi alanı ile tercih arasındaki uyumsuzluğun erkeklerde daha fazla olduğunu göstermektedir. Yine aynı araştırmada, her iki cinsiyet içinde doğru olmak üzere, tercihin ilgi alanına uygunluğu ile Eşit Ağırlıklı ÖYS puan grubu arasındaki ilişkiyi gösteren bir kanıtın bulunmadığı, başka bir deyişle erkek ve kız öğrenciler için tercihin ilgi alanına uyumunun Eşit Ağırlıklı ÖYS puan grubu ve okul farkları ile ilişkili olmadığı bulunmuştur.

Erden (1989), "Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Öğrencilerinin Meslekleri ile İlgili Beklentileri" konulu araştırmasında, öğrencilerin meslekleri ile ilgili beklenti puanlarının anabilim dallarına göre değiştiğini ortaya koymuştur. "Eğitimde Psikolojik Hizmetler" bölümü öğrencilerinin mesleki beklentileri, "Eğitim Programları ve Öğretimi" ile "Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme" anabilim dalındaki öğrencilerinininkine göre daha olumlu bulunmuştur. Eğitime Psikolojik Hizmetler Bölümü öğrencilerinin geleceğe daha olumlu bakmalarında mezun olduktan sonra iş bulma olasılıklarının etkili olabileceği düşünülmüştür. Araştırmada, öğrencilerin akademik başarıları ile mesleki beklenti puanları arasında olumlu ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki elde edilmiştir. Buna bağlı olarak Erden,

öğrencilerin akademik başarılarını arttırmak için mesleki beklentilerini geliştirici önlemlerin alınması gerektiğini ileri sürmektedir.

Ersoy (1989), Hacettepe Üniversitesi Matematik Bölümü Birinci Sınıf Öğrencilerinin Birinci Yarıyıl Sonundaki Akademik Başarılarının Çeşitli Faktörlere Göre Değerlendirilmesi konulu araştırmasında, 1986 ÖYS matematik – fen ağırlıklı puanların, matematik bölümü öğrencilerinin birinci yarıyıl başarısını yordamadaki gücünün zayıf olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca araştırmada, 1986 – 1987 öğretim yılı Hacettepe Üniversitesi matematik bölümü öğrencilerinin birinci yarıyıl akademik başarı ortalamalarının cinsiyete, mezun oldukları ortaöğretim kurumuna ve tercih sıralamasına göre fark göstermediği de belirtilmektedir.

Tezbaşaran (1991), Yükseköğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sisteminde 1987 Yılında Yapılan Değişiklikler konulu araştırmasında, 1987 ve sonrasında testler düzeyinde, ÖSY'nin daha önce yordayıcı olduğu yükseköğretim programları ile ilgili yordama gücünde bir düşme olmadığını, yordayıcılığı düşük programlardaki yordama gücünde ise artış olduğunu belirtmektedir.

Dönmezer, Yalçınkaya ve Aslan (1991), Üniversiteye Girişte Öğrencilerin Meslek Seçimlerini Etkileyen Etkenler ve Beklentilerinin Gerçekleşme Düzeyi konulu araştırmalarında öğrencilerin fakülteye girdikleri sıradaki mesleki beklentilerinin öğrenimin sonuna doğru değişebileceği (olumlu – olumsuz yönde) varsayımından hareket edilmiştir. Bu amaçla birinci sınıflarla dördüncü sınıflar karşılaştırılmıştır. Bulgular sınıflara göre anlamlı bir farklılaşmanın olduğunu ortaya koymuştur.

Alkan (1993), Üniversiteye Girişte Yönelme, Mesleki İlgi ve Akademik Başarı konulu araştırmasında öğrencilerin % 56'sının ilgilerine uygun programlarda, % 44'ünün ise ilgilerine uygun olmayan programlarda okuduğunu söylemektedir. Ayrıca, öğrencilerin okudukları programların ilgilerine uygun olup olmaması onların üniversiteye giriş sırasındaki tercih sırasına göre önemli farklılıklar göstermektedir; tercih sırası gerilere doğru

gittikçe ilgilerinin de ona paralel olarak azaldığı söylenmektedir. Yine aynı araştırmada öğrencilerin mesleki ilgilerine uygun programlarda okuyup okumamasının üniversitedeki akademik başarıları ile olan ilişkisine bakılmış, mesleki ilgilerine uygun programlarda okuyanların akademik başarıları mesleki ilgilerine uygun programlarda okumayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Yine aynı araştırmada, sınıflarını doğrudan geçen öğrencilerin diğer öğrencilere (bütünlemeye ve tekrar kalan) göre daha yüksek oranda mesleki ilgilerine uygun programlarda okumaktadırlar.

Begik (1997), Akademik Başarının Kestirilmesinde Yetenek, İlgi, Kişilik, Lise Başarısı ve ÖSYS Başarısının Etkisi konulu araştırmasında çalışma grubu olarak Marmara Üniversitesi'nden Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği, Elektronik ve Bilgisayar Öğretmenliği ve Makine Öğretmenliği bölümlerini almış, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü dışındaki bölümlerde lise not ortalamasının akademik başarıyı istatistiksel bakımdan manidar olarak kestirebildiğini bulmuştur. Ayrıca, Makine Öğretmenliği dışındaki bölümlerde ÖSYS puanının akademik başarıyı manidar olarak kestiremediğini ortaya koymuştur. Bunun yanında öğrencilere ait Mekanik İlgi puanlarının her dört bölümde de akademik başarının kestirilmesinde etkili olduğunu bulmuş, Mekanik İlgi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği, Elektronik ve Bilgisayar Öğretmenliği bölümlerinde negatif yönde, Makine Öğretmenliği bölümünde ise pozitif yönde akademik başarının kestirilmesinde etkili olmuştur.

Amaç

Araştırmanın temel amacı, 2002 ÖSS giriş puanı ile Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nin Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği programlarına kaydolan öğrencilerin, ÖSS giriş puanı ve Kuder İlgi Alanları Tercih Envanteri'nden elde edilen puanlarının öğrencilerin birinci sınıf akademik başarılarını yordama gücünün saptanması ve mezun olunan

okul türü, bölümü tercih sırası ve cinsiyet değişkenlerine göre öğrencilerin akademik başarıları arasındaki farkın manidarlığının test edilmesidir.

Yukarıda belirtilen genel amaç çerçevesinde araştırmada yanıt aranan alt amaçlar şunlardır:

1. Bölümler ayrı ayrı ve birlikte ele alındığında;

a) Öğrencilerin Kuder İlgi Alanları Tercih Envanteri'nden aldıkları puanlar (Açık Hava İlgi, Mekanik İlgi, Hesaplama İlgi, Bilimsel İlgi, İknâ İlgi, Sanat İlgi, Edebi İlgi, Müzik İlgi, Sosyal Servis İlgi, Büro İşleri İlgi) ile üniversite birinci sınıf akademik başarıları arasında manidar bir ilişki var mıdır?

b) Öğrencilerin ÖSS giriş puanları ile birinci sınıf akademik başarıları arasında manidar bir ilişki var mıdır?

2. Mezun olunan okul türüne göre öğrencilerin birinci sınıf akademik başarıları arasında manidar bir fark var mıdır?

3. Mezun olunan okul türüne göre öğrencilerin Kuder İlgi Alanları Tercih Envanteri'nden elde ettikleri puanları arasında manidar bir fark var mıdır?

4. Araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin, okudukları Yükseköğretim Programı (YÖP)'ü tercih etme sıralarına göre birinci sınıf akademik başarıları arasında manidar bir ilişki var mıdır?

5. Bölümler ayrı ayrı ve birlikte ele alındığında araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin cinsiyetlerine göre;

a) Birinci sınıf akademik başarıları arasında manidar bir fark var mıdır?

b) Kuder İlgi Alanları Tercih Envanteri'nden aldıkları puanlar arasında manidar bir fark var mıdır?

6. Araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin ÖSS puanları, birinci sınıf akademik başarılarını manidar bir şekilde yordamakta mıdır?
7. Araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin, ÖSS puanları ile birlikte Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri'nden elde edilen puanlarının da birlikte ele alınması öğrencilerin birinci sınıf akademik başarılarını manidar bir şekilde yordamakta mıdır?

Önem

Bu araştırma yükseköğretimdeki akademik başarının yordanmasına yöneliktir. Yordama, istatistiksel teknikler kullanarak ve bilinenlerden yararlanarak bilinmeyen durumlar hakkında yapılan geleceğe yönelik tahminlerde bulunma işlemidir (Tekin, 1979). Üniversitedeki başarının yordanmasına yönelik yapılmış olan araştırmalarda yordayıcı değişken olarak üniversiteye giriş puanları alınmıştır. Üniversiteye girişte öğrenciler, çeşitli testler kullanılarak seçildikleri ve homojen bir grup olmaları gerektiği halde üniversitedeki başarı düzeylerinin birbirinden çok farklı olmaları, geçerlik için kullanılan akademik başarı ölçütünün pek çok faktör tarafından etkilendiğini göstermektedir (Özgüven, 1998). Özgüven (1977)'in de belirttiği gibi, girilen yükseköğretim kurumunda başarılı olabilmek için ilgili alana yönelik ilgi ve motivasyon düzeyinin de belirli bir düzeyde bulunması gerekir. Bu araştırmada da öğrencilerin üniversiteye giriş puanlarının yanında ilgi alanlarına yönelik puanlarının da akademik başarıyı yordayıcı birer değişkenler olarak ele alınması bakımından önemlidir.

Bu araştırma üniversite öğrencilerinin akademik başarılarını yordama çalışmalarında öğrencilerin ilgi alanlarının gözlemlenmesinde Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri'nin kullanılması bakımından da önem taşımaktadır. Çünkü Türkiye'de yapılan benzer çalışmalarda öğrencilerin ilgi alanlarının gözlemlenmesinde Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri'nin kullanıldığı bir başka çalışmaya rastlanılmamıştır.

Araştırmanın diğ er bir önemi, ç alışma grubunun eğitim fakóltesi öğrencilerinden ya da öğretmenlik mesleğine yónelmiş olan öğretmen adaylarından oluşmasıdır. Öğretmen adaylarının iyi seçilebilmesi geleceğin kuşaklarını yetiştiren kaliteli öğretmen yetiştirmenin ön koşuludur. Köymen (1988), Amerika Birleşik Devletleri'nde öğretmen adaylarını seçmede mesleğe karşı ilgi ve tutumlarının çeşitli test ve envanterlerle değerlendirildiğini, sözü edilen seçme yollarının günümüz öğretmen adayının seçiminde kullanılan kriterlerle kıyaslandığında üniversite seçme sınavlarının ne kadar yetersiz olduğu ortadadır, demektedir. Ayrıca, Küçükahmet (1988), XI. Milli Eğitim şurası'nda da üzerinde önemle durulan bir konu olarak, ülkemizde öğretmenliğin herkesin yapabileceği bir meslek olarak düşünülmemesi, bu mesleğe yatkın olanların programlara kaydedilmesi için öğretmen olacıklara merkezi seçme ve yerleştirme sınavı yanında, öğretmenlik tutumlarını da ölçen ölçeklerin uygulanması gerektiğini belirtmektedir. Bu araştırmada, öğretmen adaylarının ilgi alanlarının gözlenmesi ve üniversite başarıları arasında ilişki kurularak, özellikle öğretmen adaylarının seçiminde, seçme ölçütlerinin geliştirilmesine yönelik öneriler ortaya koyabilecek olması bakımından da önemlidir.

Öğrencilerin yükseköğretim programına hangi tercih sırasında yerleştiğiyle, akademik başarıları arasında manidar bir farkın olup olmadığının araştırılması da araştırmanın önemini ortaya koyan bir başka nedendir.

Ayrıca öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre akademik başarıları arasında anlamlı bir fark olup olmadığının da araştırılması bakımından önemlidir. Tavşancıl (1982), genel liselerden mezun olmakla, meslek liselerinden mezun olmak arasında fakóltede başarılı olmak bakımından bir farklılık olmadığını belirtmektedir. Köse (1999), Üniversiteye Giriş ve Liselerimiz konulu araştırmasında, seçilen altı tür liseyi üniversiteye girişteki başarı ölçütleri temelinde iki grupta toplamakta; Anadolu Liseleri ile Yabancı Dilde ve Türkçe Eğitim yapan Özel Liseler grubunun yüksek bir beceri ve başarı ortalamaları ile üniversiteye yerleştiklerini buna karşılık Normal Devlet Liseleri, İmam Hatip Liseleri ve Endüstri Meslek Liseleri

Grubunun ise oldukça düşük bir beceri ve başarı ortalamaları ile üniversiteye yerleştiklerini belirtmektedir. Ayrıca Türkiye’de en iyi üniversitelerin en iyi fakülte ve bölümlerine Anadolu Liseleri ile Yabancı dille eğitim yapan ve öğrencilerini seçerek alan Özel Liseler grubundan mezun olan öğrencilerin yerleştiğini, buna karşılık, Normal Devlet Liseleri, İmam Hatip Liseleri ve Endüstri Meslek Liseleri grubundan mezun olup yüksek nitelikli üniversite, fakülte ve bölümlere yerleşmiş öğrencilerin oranlarının oldukça düşük düzeyde seyrettiğini belirtmektedir. Bu araştırmada da, mezun olunan okul türü değişkenine ait gruplar belirlenirken, Köse’nin araştırmasında ele aldığı okul türü grupları dikkate alınmıştır.

Varsayımlar

Bu araştırmanın varsayımları şunlardır:

1. Öğrenciler, “Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri’ni yeterli güdüyle yanıtladılmışlardır.
2. Regresyon analizine alınacak olan bağımlı ve bağımsız değişkenlerin evrendeki dağılımları normaldir.

Sınırlılıklar

1. Bu araştırma, 2002 ÖSS Eşit Ağırlıklı puan türü ile Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Sınıf Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği programlarına yerleşmiş olan öğrencilerle sınırlıdır.
2. Bu araştırmada, ölçüt olarak alınan akademik başarı, öğrencilerin birinci sınıf sonunda göstermiş oldukları ders başarıları ile sınırlandırılmıştır. Öğrencilerin akademik başarıları, birinci sınıf boyunca aldıkları tüm derslerin başarı notları ortalamalarının hesaplanması ile elde edilmiştir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması, veri toplama aracı ve verilerin analizine yönelik bilgiler yer almaktadır:

Araştırmanın Modeli

Araştırma, ilişkisel tarama modelinde olup, öğrencilerin ÖSS giriş ve Kuder İlgi Alanları Tercih Envanteri puanlarının akademik başarıya olan etkilerini saptamaya yöneliktir. Karasar (1994)'e göre, tarama modelindeki araştırmalar var olan bir durumu olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Tarama modelindeki araştırma bulguları gerçek bir neden sonuç ilişkisi olarak yorumlanamaz; ancak, o yönde bazı ipuçları vererek, bir değişkendeki durumun bilinmesi halinde ötekinin kestirilmesinde yararlı sonuçlar verebilir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmada çalışma grubunu 2002 yılı ÖSS – Eşit Ağırlıklı (ÖSS-EA) puan türü ile Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nin Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği bölümlerine yerleşmiş olan 160 ikinci sınıf öğrencisi oluşturmuştur.

İkinci sınıf öğrencileri fakültede geçirdikleri ilk yılda girdikleri bölümle ilgili alan derslerini yeterli yoğunlukta almamaktadırlar. Dolayısıyla bu öğrencilerin diğer üst sınıf öğrencilerine göre ilgi duymadıkları bir meslek alanına girmiş olsalar bile meslekleri daha yakından tanıma sonucu, ilgilerinin zamanla fakülte ile ilgili meslekler yönünde gelişmesi ve uyum sağlamaları söz konusu olmayacaktır.

Araştırmada çalışma grubunun tamamına ulaşılması amaçlanmış, ancak akademik başarılarının kestirilmesinde, derslerin bütününden ya da

bazılarından devamsız olan ve ders geçme notları bulunmayan öğrenciler araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Bunun yanında, öğrencilerin ilgi puanlarının elde edilmesi amacı ile gerçekleştirilen test uygulamasında 144 öğrenciye ulaşılmış, bu öğrencilerden bir üst sınıf öğrencisi olup test uygulamasına katılanlar ile envanteri yanlış cevaplandıran ya da test geçerlik puanı düşük olduğu için değerlendirmeye alınmayanlarda araştırma kapsamı dışında bırakılmış ve böylece araştırma kapsamında yanıt aranan sorular 105 öğrenci üzerinde yapılmıştır.

Aşağıdaki çizelgede çalışma grubuna dahil edilen yükseköğretim programları ve bu programlardaki öğrenci sayılarına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Çizelge 1
Çalışma Grubunun Genel Özellikleri

Bölüm Adı	Öğrenci Sayısı	Puan Türü	Bölüme Girişte Alınan En Düşük Puan	Bölüme Girişte Alınan En Yüksek Puan
Okul Öncesi Öğretmenliği	36	EA	171,449	178,205
Sınıf Öğretmenliği	69	EA	168,812	183,122
Toplam Öğrenci Sayısı	105			

Çizelge 1’de görüldüğü gibi çalışma grubuna Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesine Eşit Ağırlıklı Puan türü ile girmiş olan iki ayrı bölümden 105 öğrenci alınmıştır.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada ele alınacak değişkenler; “2002 ÖSS Ağırlıklı Giriş Puanı”, “Tercih Sırası”, “Mezun Olunan Okul Türü”, “İlgi Alanları Puanları”, “Cinsiyet” ve “Akademik Başarı” olarak belirlenmiştir. Bu veriler üç aşamada elde edilmiştir.

Birinci aşamada, öğrencilere ilişkin "2002 ÖSS-Giriş Puanı", "Tercih Sırası", "Mezun Olunan Okul Türü" ve "Cinsiyet" bilgileri Ankara Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Bilgi İşlem Birimi'nden elde edilmiştir.

İkinci aşamada, öğrencilerin yükseköğretime ait akademik başarı puanları öğrenim gördükleri fakültenin Öğrenci İşleri Biriminden alınmıştır.

Üçüncü aşamada ise öğrencilerin İlgi Alanları Puanları, "Kuder İlgi Alanları Tercih Envanteri CH Formu" öğrencilere uygulanarak elde edilmiştir. Envanter bir ders saati içerisinde gerekli izinler alınarak grup olarak uygulanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada öğrencilerin ilgi alanları puanları, Kuder İlgi Alanları Tercih Envanteri'nin Mesleki Formu'nun uygulanması ile elde edilmiştir.

Kuder İlgi Alanları Tercih Envanteri'nin geliştiriliş amaçlarından bir tanesi, bireyin yapmış olduğu meslek seçimini onaylamak ve desteklemektir. Tercih Envanteri, bireyin seçtiği mesleğin içerdiği faaliyetleri ile genel olarak tercih ettiği faaliyetler arasındaki ilişkiyi belirterek bir ölçüde bireye yapmış olduğu seçimi kontrol etme olanağını da sağlamış olur.

Kuder İlgi Alanları Tercih Envanteri Mesleki Form, mesleki ilgilerin ölçülmesi sorununa yöneliktir. Aracın geliştirilmesine 1934 – 1935 yıllarında başlanmış ve 1948 yılında yayınlanmıştır.

Envanterin 1950 yılında Türkçeye çevirisi yapılmış, 1956 yılında ise uyarılama çalışmaları yapılmıştır.

Envanterde her biri bir faaliyeti gösteren, zorunlu ve seçmeli üçer üçer gruplanmış olan 504 ifade yer almaktadır. Bu ifadelerin oluşturduğu envanter

her biri ayrı bir ilgi alanını belirleyen 10 alt boyuta ayrılmaktadır. İlgili alanlarını belirten bu boyutlar şunlardır:

- Açık Hava: Çoğu zaman dışarıda, açık havada olmayı gerektiren işlerin tercih edildiği ve genellikle hayvanlar ve büyüyen gelişen varlıklarla uğraşıldığı anlamını taşır.
- Mekanik: Makine ve aletlerle uğraşmanın sevildiği anlamını taşır.
- Hesaplama: Sayılarla uğraşmanın sevildiği anlamını taşır.
- Bilimsel: Yeni bilgiler keşfetmenin, problemler çözmenin sevildiği anlamını taşır.
- İkna: İnsanlarla tanışmanın onlarla uğraşmanın ve satış için eşya ve proje geliştirilmesinin sevildiği anlamını taşır.
- Sanat: Elle yaratıcı iş yapmanın sevildiği anlamını taşır.
- Edebi: Okuma ve yazmanın sevildiği anlamını taşır.
- Müzik: Konserlere gitmenin, bir müzik aleti çalmanın, şarkı söylemenin, müzik veya müzik sanatçıları hakkında okumanın sevildiği anlamını taşır.
- Sosyal Servis: İnsanlara yardım etme eğilimini belirler.
- Büro İşleri: Doğruluk ve düzgünlüğün esas olduğu büro işlerinin sevildiği anlamını taşır.

Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri'nin Asıl Formunun Geçerliliği: Envanterin orijinal el kitabında araçtan elde edilen ham puanlarla belirlenen bireysel profillerle bu bireylerin hazırladıkları meslekler arasında büyük bir ilişki bulunmaktadır. Örneğin, hemşire, dişçi, eczacı hekim olmak üzere öğrenim görmekte olan kızların envanterdeki ham puanları beklendiği gibi Bilimsel İlgili alanında yüksek olmuştur. Ayrıca hemşirelik mesleğine girmek üzere olanların ham puanları Sosyal Servis alanında yüksek bulunmuştur. Bununla birlikte, envanteri uygulanan 1164 lise öğrencisine 7-10 yıl sonra sürdürdükleri meslekten memnun olup olmadıklarını saptamak için bir anket uygulanmış, öğrencilerin 728'inin envanter sonuçlarına yani ilgilerine uygun, 436'sının ise ilgilerine uygun olmayan bir işte çalıştıkları saptanmıştır. Ayrıca

işinden memnun olanların % 62'sinin; işinden memnun olmayanların ise % 8'inin ilgilerine uygun bir işte çalıştıkları görülmüştür.

Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri'nin Türkçe Formunun Geçerliliği: 452 Lise öğrencisinin envanter puanları, "en çok" ve "en az" sevdikleri dersler ile girmeyi düşündükleri meslekler konusunda verdikleri bilgilerle karşılaştırılmış, her öğrencinin seçmek istediği meslek çok genel hatları ile guruplandırılmış ve bunlar öğrencinin envanterde % 75'in üzerinde puan kazandığı ilgi alanı ile karşılaştırılmıştır. Seçmek istedikleri meslek ile envanterle saptanan ilgi alanları arasında doğrudan bir ilişki görülen öğrenciler olumlu (tutarlı), diğerleri ise olumsuz (tutarsız) gurubu oluşturmuşlardır. Kız öğrencilerin % 59,2'si, erkek öğrencilerin % 59,3'ü olumlu guruba girmiştir. Öğrencilerin en çok sevdikleri dersler ile envanterden elde ettikleri puanların belirlediği ilgi alanları karşılaştırıldığında da kız öğrencilerin % 65'i, erkek öğrencilerin % 53,8'i için bu ilişkinin tutarlı olduğu görülmüştür.

Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri'nin Asıl Formunun Güvenirliği: Envanterin orijinali için belirlenen güvenilirlik katsayıları, norm grubundaki yetişkin erkekler için ,85 ile ,95 arasında, yetişkin kadınlar için ,87 ile ,90 arasında, erkek çocuklar için ,85 ile ,90 arasında ve kız çocuklar için ise yine ,85 ile ,90 arasında değişmektedir.

Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri'nin Türkçe Formunun Güvenirliği: 783 Lise öğrencisi ile yapılan çalışmada, envanterin Kuder-Richardson 20 formülü ile hesaplanan homojenlik katsayıları kızlar için 0,51 (hesaplama) ile 0,81 (müzik); erkekler için 0,59 (ikna) ile 0,78 (müzik) arasında değişmiştir.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmada yanıt aranan problemlerin çözümlenmesinde hangi istatistiksel tekniğin kullanıldığı aşağıda her problem durumu için verilmiş ve araştırmada yanıt aranan problemler için kurulan hipotezlerin red veya kabul edilemesinde 0,05 manidarlık düzeyi benimsenmiştir.

Araştırmanın birinci problemde, bölümlere göre ve birlikte ele alındığında; öğrencilerin Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri'nden aldıkları puanlar ile üniversite birinci sınıf akademik başarıları arasındaki ilişkiler Pearson Moment Çarpım Korelasyon Katsayısı ile hesaplanmış ve bulunan korelasyon katsayıları "evrenin korelasyon katsayısının gerçekte sıfır olduğu" hipotezine karşı test edilmiştir.

İkinci ve üçüncü problemlerde, mezun olunan okul türüne göre öğrencilerin birinci sınıf akademik başarıları ve Kuder İlgili Alanları Tercih Envanter Puanları arasında manidar bir farkın olup olmadığını test etmek için "t testi" kullanılmıştır.

Dördüncü alt problemde, araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin, okudukları Yükseköğretim Programı (YÖP)'ü tercih etme sırası ile birinci sınıf akademik başarıları arasında manidar bir farkın olup olmadığı Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı ile hesaplanmıştır. Sıra Farkları Korelasyon Katsayısının kullanılması nedeni, öğrencilerin programlarını tercih sırası değişkeninin sıralama ölçeği türünde olmasından ileri gelmektedir. Diğer değişken olan akademik başarı da, sıralama türünde bir ölçme sonucuna çevrilerek bu korelasyon tekniği kullanılmıştır.

Beşinci alt problemde, araştırma kapsamına giren öğrencilerin bölümlere göre ve birlikte ele alındığında cinsiyetlerine göre birinci sınıf akademik başarı ve Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri puanları arasındaki farkın manidarlığını test etmek için "t testi" kullanılmıştır.

Altıncı alt problemde, araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin, okudukları Yükseköğretim Programına giriş puanlarının (ÖSS Puanı), öğrencilerin birinci sınıf akademik başarılarını anlamlı bir şekilde yordayıp yordamadığı Basit Doğrusal Regresyon Analizi ile test edilmiştir. Bu analizde bağımsız değişken olarak öğrencilerin yükseköğretime giriş puanları, bağımlı değişken olarak da birinci sınıf akademik başarı puanları alınmıştır.

Yedinci alt problemde, araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin, okudukları Yükseköğretim Programına giriş puanları (ÖSS Puanı) ile birlikte Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri'nden elde edilen puanlarının da birlikte ele alınmasının öğrencilerin birinci sınıf akademik başarılarını anlamlı bir şekilde yordayıp yordamadığı Çoklu Regresyon Analizi ile test edilmiştir. Bu analizde öğrencilerin birinci sınıf akademik başarıları bağımlı değişken, yükseköğretime giriş puanları ile Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri'nin ilgi alanlarından elde edilen puanlar ise bağımsız değişkenler olarak ele alınmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmada yanıt aranan sorulara ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Bulguların sunulduğunda; amaç kısmında yanıt aranan soruların sırası izlenmiş ve önce her alt amaç tekrar yazılarak o amaca ilişkin bulgular ele alınmıştır.

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Özellikleri Şöyledir:

Araştırma kapsamına alınan 105 öğrencinin bölümlerine, cinsiyetlerine, mezun oldukları okul türlerine ve bölümü tercih etme sıralarına göre dağılımları aşağıda verilmiştir.

Çizelge 2

Öğrencilerin Bölüm ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Bölüm	Cinsiyet	Sayı	Yüzde
Okul Öncesi Öğretmenliği	Kız	36	100
	Erkek	0	0
Sınıf Öğretmenliği	Kız	53	77
	Erkek	16	23
Genel Toplam		105	100

Çizelge 2’de görüldüğü gibi araştırmada Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünden 36 öğrenci yer almakta ve tamamını kız öğrenciler oluşturmaktadır. Sınıf Öğretmenliği bölümünden ise 53 kız (% 77) ve 16 erkek (% 23) olmak üzere 69 öğrenci yer almaktadır.

Çizelge 3

Öğrencilerinin Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Dağılımı

Okul Türü	Sayı	Yüzde
Lise (Resmi ve Gündüz Öğretimi Yapan)	26	25
Özel Lise	1	1
Anadolu Lisesi	38	36
Fen Lisesi	1	1
Lise, Özel Lise (Yabancı Dil Ağırlıklı Program Uygulayan)	21	20
Açıköğretim Lise Programı	1	1
Çok Programlı Lise Programı	1	1
Anadolu Öğretmen Lisesi	7	6,7
Kız Meslek Lisesi	8	7,6
Diğer	1	1
Toplam	105	100

Çizelge 3'te görüldüğü gibi öğrencilerin 38'i (% 36) Anadolu Liselerinden, 26'sı (% 25) Resmi ve Gündüz Öğretimi yapan Liselerden, 21'i (% 20) Yabancı Dil Ağırlıklı Program Uygulayan Liselerden mezun olmuştur. Bu üç liseden mezun olan öğrenciler, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin % 80,1'ini oluşturmaktadır. Bunun dışında öğrencilerin 8'i (% 7,6) Kız Meslek Lisesi, 7'si (% 6,7) ise Anadolu Öğretmen Liselerinden mezun olmuştur. Öğrencilerden bir tanesinin mezun olduğu okul türü belirlenememiş ayrıca Özel Lise, Fen Lisesi, Açıköğretim Lise Programı, Çok Programlı Lise Programından da birer öğrencinin mezun olduğu gözlenmiştir. Karagözoğlu (1987), öğretmen liselerinin yükseköğretim kurumlarındaki öğretmenlik programlarına öğrenci hazırlama işlemlerinin genel liselerden daha az olduğunu belirtmektedir. Bu araştırmada da Öğretmen Lisesi mezunları oranının düşük çıkması bunu destekler görünmektedir. Ancak bu araştırmanın amacı ve kapsamı bu konuda bir genelleme yapılabilmesi için bir sınırlılık oluşturduğu için Karagözoğlu'nun bu araştırmasının sonuçlarının geçerliğini günümüzde ne denli koruduğunu test etmek ayrı bir araştırmanın konusu olabilir.

Çizelge 4
Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Programları Tercih Etme Sıralarına Göre Dağılımı

Tercih Sırası	Sayı	Yüzde
1	7	6,7
2	14	13,3
3	18	17,1
4	14	13,3
5	9	8,6
6	9	8,6
7	5	4,8
8	3	2,9
9	3	2,9
10	7	6,7
11	2	1,9
12	4	3,8
13	2	1,9
14	2	1,9
15	3	2,9
16	1	1
17	1	1
18	1	1

Çizelge 4'te de görüldüğü gibi öğrencilerin % 50,5'i bölümlerini ilk dört içerisinde, % 75,2'si ilk sekiz içerisinde tercih etmişlerdir. Tavşancıl (1982) benzer bir araştırmasında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesini ilk dört içerisinde tercih edenlerin oranını % 27,1, ilk sekiz içerisinde tercih edenlerin oranını % 73,7 olarak belirtmiştir. Tavşancıl'ın araştırması ile karşılaştırıldığında fakülteyi ilk sekiz içerisinde tercih edenlerin oranının da büyük bir farklılık gözlenmezken, ilk dört içerisinde tercih edenlerin oranının belirgin bir şekilde artış gösterdiği gözlenmektedir. Ayrıca Karagözoğlu (1987), 4 yıllık öğretmenlik formasyonu veren programları kazanan öğrencilerin % 12'sinin öğretmenlik mesleğine ilk 3 tercihleri arasında yer verdiklerini belirtmekte, bu araştırma sonuçlarına bakıldığında öğretmenlik mesleğine ilk 3 tercihleri arasında yer verenlerin oranının ise % 37,1 olduğu görülmektedir. Bu da öğrencilerin günümüzde öğretmenlik mesleğine yönelme oranlarının artış gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, bu

araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin tercihlerini ÖSS puanları belli olduktan sonra yapmaları, bu öğrencilerin daha gerçekçi ve istekleri doğrultusunda tercihlerde buldukları şeklinde yorumlanabilir.

1. Bölümler ayrı ayrı ve birlikte ele alındığında;

a) Öğrencilerin Kuder İlgü Alanları Tercih Envanteri'nden aldıkları puanlar (Açık Hava İlgisi, Mekanik İlgü, Hesaplama İlgisi, Bilimsel İlgü, İkna İlgisi, Sanat İlgisi, Edebi İlgü, Müzik İlgisi, Sosyal Servis İlgisi, Büro İşleri İlgisi) ile üniversite birinci sınıf akademik başarıları arasında manidar bir ilişki var mıdır?

Çizelge 5.1

Öğrencilerin Bölümlere Göre İlgü Puanları İle Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyonlar

Bölüm	İlgü Alanları	N	r	p
Okul Öncesi Öğretmenliğı	Açık Hava	36	-,28	,09
Sınıf Öğretmenliğı	Açık Hava	69	,10	,38
Okul Öncesi Öğretmenliğı	El İşü	36	-,15	,36
Sınıf Öğretmenliğı	El İşü	69	,03	,81
Okul Öncesi Öğretmenliğı	Hesap	36	-,14	,39
Sınıf Öğretmenliğı	Hesap	69	,03	,80
Okul Öncesi Öğretmenliğı	İlim	36	,09	,61
Sınıf Öğretmenliğı	İlim	69	,22	,06
Okul Öncesi Öğretmenliğı	İkna	36	-,05	,77
Sınıf Öğretmenliğı	İkna	69	,09	,49
Okul Öncesi Öğretmenliğı	Sanat	36	,06	,71
Sınıf Öğretmenliğı	Sanat	69	,09	,42
Okul Öncesi Öğretmenliğı	Edebiyat	36	,11	,51
Sınıf Öğretmenliğı	Edebiyat	69	-,31	,01*
Okul Öncesi Öğretmenliğı	Müzik	36	-,04	,82
Sınıf Öğretmenliğı	Müzik	69	-,12	,30
Okul Öncesi Öğretmenliğı	Sosyal	36	-,09	,58
Sınıf Öğretmenliğı	Sosyal	69	,04	,75
Okul Öncesi Öğretmenliğı	Büro	36	,17	,30
Sınıf Öğretmenliğı	Büro	69	-,22	,06

*p<0,05

Çizelge 5.1 de görüldüğü gibi öğrencilerin ilgi alanları ile akademik başarıları arasındaki korelasyonlar edebiyat ilgisi dışında manidar bulunmamıştır. Sadece sınıf öğretmenliği bölümündeki öğrencilerin edebiyat ilgisi puanları ile akademik başarıları arasında anlamlı fakat ters yönde ve düşük düzeyde bir ilişki vardır ($r=-,31$).

Çizelge 5.2

Bölümlerin Birlikte Ele Alınması İle Öğrencilerin İlgi Puanları İle Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyonlar (N= 105)

İlgi Alanları	N	r	p
Açık Hava	105	,01	,92
El İşi	105	,00	,97
Hesap	105	-,02	,79
İlim	105	,17	,08
İkna	105	,05	,59
Sanat	105	,11	,26
Edebiyat	105	-,20	,04*
Müzik	105	-,11	,24
Sosyal	105	-,01	,89
Büro	105	-,14	,14

* $p<0,05$

Sınıf Öğretmenliği ile Okul Öncesi Öğretmenliği bölümlerinin birlikte ele alınması durumunda da sadece öğrencilerin edebiyat ilgisi puanları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r= -,20$). Çizelge 5.1 ve 5.2'deki korelasyon değerlerine bakıldığında araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin birinci sınıf akademik başarılarının sadece Edebiyat İlgi puanları ile manidar ancak negatif yönde bir ilişkinin bulunduğu görülmektedir. Ancak bu ilişkinin de eksi yönde ve düşük düzeyde olmasına bakılarak öğrencilerin akademik başarıları arttıkça edebiyata olan ilgileri düşer yada edebiyat ilgileri arttıkça akademik başarıları düşer gibi bir yoruma yer vermek doğru olmayabilir.

b) Öğrencilerin ÖSS giriş puanları ile birinci sınıf akademik başarıları arasında manidar bir ilişki var mıdır?

Çizelge 6.1

Bölümlerin Birlikte Ele Alınması İle Öğrencilerin ÖSS Giriş Puanları İle Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyonlar (N= 105)

	r	p
Akademik Başarı	-,04	0,64

*p<0,05

Çizelge 6.1 de görüldüğü gibi öğrencilerin ÖSS giriş puanları ile birinci sınıf akademik başarıları arasında manidar bir ilişki ($r = -,05$) bulunamamıştır.

Çizelge 6.2

Öğrencilerin Bölümlere Göre ÖSS Giriş Puanları İle Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyonlar

Bölüm	N	r	p
Okul Öncesi Öğretmenliği	36	,22	,19
Sınıf Öğretmenliği	69	,00	,99

*p<0,05

Bölümlere göre ele alındığı zaman da öğrencilerin giriş puanları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişkiden söz edilememektedir. Ancak, anlamlı olmamakla birlikte Okul Öncesi Öğretmenliği programında okuyan öğrencilerin giriş puanları ile akademik başarıları arasında bir ilişkinin yönünden söz edilebilirken ($r = ,22$), Sınıf Öğretmenliği programında okuyan öğrencilerin giriş puanları ile akademik başarıları arasında bir ilişki yönünden de bahsedilememektedir ($r = ,00$).

Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği bölümlerinin birlikte ve ayrı olarak ele alınması durumunda da, giriş puanları ile akademik başarı arasında anlamlı ilişkilerin bulunamaması Onay (1972), Tavşancıl (1982), Ersoy (1989) ve Begik (1997)'in lise başarı puanları ile üniversite başarı puanları arasındaki korelasyonun, üniversiteye giriş puanları ile üniversite başarı puanları arasındaki korelasyondan daha yüksek ve anlamlı olduğu

yönündeki araştırma bulgularını destekler görünmektedir. Yani sonuç olarak denilebilir ki, giriş puanları tek başına üniversitedeki akademik başarıyı yordamada yetersiz kalmaktadır ki, ÖSYS Tercih Kılavuzu (2003)'de yer alan, Ağırlıklı Orta Öğretim Başarı Puanının yerleştirmeye esas olan ÖSS puanı içindeki ağırlığının önceki yıllara göre % 3 oranında arttırılması bu yetersizliğin bir sonucu olarak yorumlanabilir. Bu değişikliklere ek olarak, ortaöğretim sürecinde gerçekleştirilecek mesleki rehberlik ve yönlendirme çalışmaları sonucunda, seçme boyutuna öğrencilerin ilgi alanlarında dahil edilmesi öğrencilerin üniversitedeki akademik başarılarının kestirilmesine anlamlı bir katkı getireceği düşünülmektedir.

2. Mezun olunan okul türüne göre öğrencilerin birinci sınıf akademik başarıları arasında manidar bir fark var mıdır?

Bu alt problemde öğrencilerin mezun oldukları okul türü aşağıda gösterildiği gibi iki gruba ayrılmıştır.

- 1. Grup** : Anadolu ve Fen Liseleri ile Özel Liseler.
- 2. Grup** : Resmi ve Gündüzlü, Yabancı Dil Ağırlıklı Liseler, Açıköğretim, Çok Programlı Liseler, Anadolu Öğretmen Liseleri ve Kız Meslek Liseleri.

Çizelge 7

Öğrencilerin Mezun Oldukları Okul Türünün Akademik Başarılarına Göre
t - testi Sonuçları

Okul Türü	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Serbestlik Derecesi	t	p
1. Grup	40	78,46	8,04	103	3,47	,00*
2. Grup	65	71,67	10,60			

*p<0,05

Çizelge 7 incelendiğinde öğrencilerin mezun oldukları okul türüne göre birinci sınıf akademik başarıları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Başka bir deyişle öğrencilerin birinci sınıf akademik başarıları mezun oldukları okul türüne bağlı olarak değişmektedir. Buna göre 1. grubu

oluşturan Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Özel Liselerden mezun olarak fakülteye giren öğrencilerin akademik başarıları, 2. grubu oluşturan Resmi ve Gündüzlü Liseler, Yabancı Dil Ağırlıklı Liseler, Açıköğretim Liseleri, Çok Programlı Liseler, Anadolu Öğretmen Liseleri ve Kız Meslek Liselerinden mezun olarak fakülteye giren öğrencilerin akademik başarılarından manidar bir şekilde farklı bulunmuştur ve bulunan fark 1. grubu oluşturan lise türlerinin lehinedir.

3. Mezun olunan okul türüne göre öğrencilerin Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri'nden elde ettikleri puanları arasında manidar bir fark var mıdır?

Çizelge 8

Öğrencilerin Mezun Oldukları Okul Türünün İlgili Puanlarına Göre t - testi Sonuçları

İlgili Alanları	Okul Türü	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Serbestlik Derecesi	t	p
Açık Hava	1. Grup	40	67,08	21,82	103	,99	,32
	2. Grup	65	62,60	22,81			
El İşi	1. Grup	40	58,50	31,67	103	-,17	,86
	2. Grup	65	59,51	28,19			
Hesap	1. Grup	40	54,63	25,61	103	,54	,58
	2. Grup	65	51,71	27,22			
İlim	1. Grup	40	69,30	21,23	103	2,07	,04*
	2. Grup	65	59,66	24,12			
İkna	1. Grup	40	60,15	25,06	103	1,04	,30
	2. Grup	65	54,65	27,09			
Sanat	1. Grup	40	60,43	27,14	103	,77	,44
	2. Grup	65	56,45	24,75			
Edebiyat	1. Grup	40	49,20	27,93	103	-1,4	,16
	2. Grup	65	57,49	29,98			
Müzik	1. Grup	40	35,98	23,09	103	-,66	,50
	2. Grup	65	39,32	25,98			
Sosyal	1. Grup	40	50,20	25,00	103	-1,15	,25
	2. Grup	65	56,02	25,12			
Büro	1. Grup	40	18,25	20,71	103	-2,38	,01*
	2. Grup	65	28,68	22,40			

*p<0,05

Mezun olunan okul türüne göre öğrencilerin sadece ilim ve büro ilgi puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Özel Lise mezunu öğrencilerin oluşturduğu birinci grup öğrencilerinin ilim ilgisi puanları, Resmi ve Gündüzlü, Yabancı Dil Ağırlıklı Liseler, Açıköğretim, Çok Programlı Liseler, Anadolu Öğretmen Liseleri ve Kız Meslek Liseleri öğrencilerinin oluşturduğu ikinci gruptan daha yüksektir ki buda beklenebilir bir durumdur. Çünkü ilim ilgisi, yeni bilgiler keşfetmenin, problemler çözmenin sevildiği anlamını taşır ki bu da daha çok Anadolu ve Fen Liselerinden mezun olan öğrencilerden beklenebilecek davranışlardır. Ayrıca birinci grup lehine anlamlı bulunamamasına rağmen, sayılarla uğraşmanın sevildiği anlamı taşıyan hesap ilgisi puanlarının da anlamlı bulunması beklenebilirdi.

Yine, Resmi ve Gündüzlü, Yabancı Dil Ağırlıklı Liseler, Açıköğretim, Çok Programlı Liseler, Anadolu Öğretmen Liseleri ve Kız Meslek Liseleri öğrencilerinin oluşturduğu ikinci grup öğrencilerinin büro ilgisi puanları, Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Özel Lise mezunu öğrencilerin oluşturduğu birinci gruptan daha yüksek bulunmuştur ki buna da beklenebilir bir durumdur. Çünkü, büro işleri, doğruluk ve düzgünlüğün esas olduğu büro işlerinin sevildiği anlamını taşır ki, buda daha çok normal lise ve meslek lisesi mezunlarından beklenebilecek davranışlardır.

4. Araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin, okudukları Yükseköğretim Programı (YÖP)'ü tercih etme sıralarına göre birinci sınıf akademik başarıları arasında manidar bir ilişki var mıdır?

Çizelge 9

Öğrencilerin Bölümlerini Tercih Etme Sıraları İle Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon (N= 105)

	r_s	p
Akademik Başarı	-,70	,05*
Tercih Sırası		

* $p < 0,05$

Görüldüğü gibi öğrencilerin bölümü tercih sıraları ile akademik başarıları arasında $r = -.70$ düzeyinde ve negatif yönde anlamlı bir ilişki vardır. Beklenen durum fakülteye ilk sıralardaki tercihleri ile giren öğrencilerin, isteyerek girdikleri için, akademik başarılarının da yükseleceği yönünde idi. Ancak ilişkinin negatif yönde olması, fakülteye giren öğrencilerin fakülteyi tercih sıralarının yükseldikçe ya da sonlara doğru tercih edildikçe akademik başarılarının yükseldiği gibi bir durum ortaya çıkarmaktadır. Bunun nedenlerinden bir tanesi Mihçioğlu'nun TED (1977)'de belirttiği gibi fakülteye girişte başarılı ve iyi olan öğrencilerin genellikle ancak sınıf geçecek kadar ders çalışıp zamanlarının önemli bir bölümünü başka yayınları okumaya ayırmaları olabilir. Bir başka nedende, fakülteye ilk tercihleri ile giren öğrencilerin programı tercih nedenleri farklı olabilir. Başkan ve Aydın (1999)'a göre öğrencilerin yüksek öğretim programını seçmesinde mesleğe yönelik özel ilgiden çok anne babaların yönlendirmesi, iş piyasalarında oluşan insan gücü beklentisi ve öğretmen ve danışmanların önerileri etkili olmaktadır ve ayrıca öğrencilerin üniversite giriş sınavlarında ilk tercih ettikleri programa bakıldığında % 14'lük bir oranla öğretmenlik ve eğitim bilimleri bölümleri ilk sırada yer almaktadır. Buna göre, bu araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin okudukları programı tercih etmelerinde etkili olan faktörler ile giriş için tercih de buldukları diğer programların neler olduğunun araştırılması geçerli bir yorumda bulunmak için önemli olabilecektir. Çünkü ilk sıralardaki tercihleri ile fakülteye giren öğrenciler anne baba beklentisi, iş bulma beklentisi, öğretmen önerisi gibi nedenlerle programları tercih etmiş olabilir ve programa yerleştikten sonra alan ilgisini çekmediği için sadece sınıf geçmek için ders çalışma davranışı geliştirmiş olabilirler.

5. Bölümler ayrı ayrı ve birlikte ele alındığında araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin cinsiyetlerine göre;

a. Birinci Sınıf Akademik Başarıları arasında manidar bir fark var mıdır?

Çizelge 10.1

Sınıf ve Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Cinsiyete Göre t - testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Serbestlik Derecesi	t	p
Kız	89	75,23	10,01	103	2,36	,02*
Erkek	16	68,82	9,90			

*p<0,05

Her iki bölüm birlikte ele alındığında öğrencilerin akademik başarılarında kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık vardır. Yani kız öğrenciler erkek öğrencilerden akademik yönden daha başarılıdırlar. Ancak araştırma kapsamında yer alan ve Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin tamamını kız öğrencilerin oluşturması sadece bu bölüm için bir sınırlılık oluşturmuştur.

Çizelge 10.2

Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Cinsiyete Göre t - testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Serbestlik Derecesi	t	p
Kız	53	74,18	10,96	67	1,94	,05*
Erkek	16	68,82	9,90			

*p<0,05

Sınıf Öğretmenliği bölümündeki öğrencilerin akademik başarılarında da yine kız öğrenciler lehine anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Başka bir deyişle, Sınıf Öğretmenliği bölümünde okuyan kız öğrenciler erkek öğrencilerden daha başarılıdır. Celkan (1983), istedikleri fakülteye giren öğrencilerin girmeyenlere göre daha başarılı olduklarını belirtmektedir. Özyürek ve Atıcı (2002), meslek tercihini belirlemede, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha çok kaynaktan yararlandıklarını ve kızların daha olgun

tercihler yaptıklarını belirtmektedirler. Ayrıca Uzer (1987), kız öğrencilerin erkek öğrencilerden ilgi alanlarına göre daha uygun tercih yaptıklarını belirtmektedir. Bu araştırmada da, kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha başarılı olduğu yönündeki bulguların ortaya konması, kız öğrencilerin okudukları bölüme erkek öğrencilere göre daha isteyerek ve ilgi duyarak girdikleri şeklinde yorumlanabilir.

b. Kuder İlgi Alanları Tercih Envanteri'nden aldıkları puanlar arasında manidar bir fark var mıdır?

Çizelge 11.1

Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin İlgi Puanlarının Cinsiyete Göre t - testi Sonuçları

İlgi Alanları	Cinsiyet	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Serbestlik Derecesi	t	P
Açık Hava	Kız	53	71,64	18,14	67	5,59	,00*
	Erkek	16	40,19	24,38			
El İşi	Kız	53	62,57	26,38	67	4,61	,00*
	Erkek	16	28,81	22,78			
Hesap	Kız	53	51,19	26,01	67	-1,69	,09
	Erkek	16	64,19	29,69			
İlim	Kız	53	67,92	21,30	67	2,03	,04*
	Erkek	16	54,94	25,77			
İkna	Kız	53	57,81	24,88	67	1,71	,09
	Erkek	16	45,50	25,96			
Sanat	Kız	53	55,02	26,64	67	,454	,65
	Erkek	16	51,69	22,25			
Edebiyat	Kız	53	52,23	30,69	67	-1,77	,08
	Erkek	16	67,25	25,86			
Müzik	Kız	53	35,30	24,77	67	-2,66	,01*
	Erkek	16	54,50	26,82			
Sosyal	Kız	53	54,96	25,67	67	-,695	,48
	Erkek	16	60,06	25,86			
Büro	Kız	53	18,64	14,50	67	-7,12	,00*
	Erkek	16	55,19	26,74			

*p<0,05

Sınıf Öğretmenliği programındaki öğrencilerin Açık Hava, El İşi, İlim ilgisi puanları kız öğrenciler lehine, Müzik ve Büro ilgi puanları ise Erkekler lehine manidar bir şekilde farklılık göstermektedir. Hesap, İkna, Sanat, Edebiyat ve Sosyal ilgi puanları ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Çizelge 11.2

Sınıf ve Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin İlgi Puanlarının Cinsiyete Göre t - testi Sonuçları

İlgi Alanları	Cinsiyet	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Serbestlik Derecesi	t	P
Açık Hava	Kız	89	68,64	19,21	103	5,22	,00*
	Erkek	16	40,19	24,38			
El İşi	Kız	89	64,57	27,15	103	4,95	,00*
	Erkek	16	28,81	22,78			
Hesap	Kız	89	50,78	25,57	103	-1,88	,06
	Erkek	16	64,19	29,69			
İlim	Kız	89	64,84	22,82	103	1,56	,12
	Erkek	16	54,94	25,77			
İkna	Kız	89	58,76	26,05	103	1,87	,06
	Erkek	16	45,50	25,96			
Sanat	Kız	89	59,09	26,15	103	1,06	,29
	Erkek	16	51,69	22,25			
Edebiyat	Kız	89	52,01	29,48	103	-1,93	,06
	Erkek	16	67,25	25,86			
Müzik	Kız	89	35,09	23,44	103	-2,98	,00*
	Erkek	16	54,50	26,82			
Sosyal	Kız	89	52,67	24,96	103	-1,08	,28
	Erkek	16	60,06	25,86			
Büro	Kız	89	19,22	16,26	103	-7,29	,00*
	Erkek	16	55,19	26,74			

*p<0,05

Sınıf ve Okul Öncesi Öğretmenliği programları birlikte ele alındığında öğrencilerin Açık Hava ve El İşi ilgisi puanları kızlar lehine, Müzik ve Büro ilgisi puanları da erkek öğrenciler lehine anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Bir

önceki problem durumunda cinsiyete göre kız öğrencilerin akademik başarıları erkek öğrencilere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek bulunmuştur. Yine bu problem durumunda da kız öğrencilerin Açık Hava ve El İşi ilgisi puanlarının erkek öğrencilere göre anlamlı bir şekilde yüksek bulunmasına dayanarak bu ilgi alanları akademik başarı ile ilişkilendirilerek yorumlanabilir.

6. Bölümler ayrı ayrı ve birlikte ele alındığında, araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin ÖSS puanları, birinci sınıf akademik başarılarını manidar bir şekilde yordamakta mıdır?

Çizelge 12.1

Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Bölümlere Göre Akademik Başarılarının Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

	Değişken	B	Standart Hata	β	t	P
Okul Öncesi Öğretmenliği	Sabit	-204,05	210,38		-,97	,33
	Giriş Puanı	1,62	1,21	,223	1,33	,19
R =	,22	R ² =	,05			
F(1, 34) =	1,77	p =	,19			
Sınıf Öğretmenliği	Sabit	73,06	126,52		,57	,56
	Giriş Puanı	1,90	,71	,000	,00	,99
R =	,00	R ² =	,00			
F(1, 67) =	,00	p =	,99			

Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünün analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin ÖSS giriş puanları, akademik başarılarının anlamlı bir yordayıcısı olmadığı görülmektedir (R= 0,22, R²= 0,05, F= 1,77, p > ,01). Bulgulara göre öğrencilerin akademik başarılarının % 5'i ÖSS giriş puanları ile açıklanabilse de bu anlamlı bir sonuç olarak görülmemelidir.

Çizelge 12.2

Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Birlikte Akademik Başarılarının Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	t	p
Sabit	111,02	78,78		1,40	,16
Giriş Puanı	-,21	,45	-,04	-,46	,64
R =	,04	R ² =	,00		
F(1, 103) =	,21	p =	,64		

$$\text{Akademik Başarı} = 111,02 - ,21 (\text{Giriş Puanı})$$

Bölümler birlikte ele alındığında da öğrencilerin ÖSS giriş puanlarının, akademik başarılarının anlamlı bir yordayıcısı olmadığı görülmektedir ($R=,04$, $R^2=0,02$, $F=,21$, $p>,01$). Regresyon değerlerine bakıldığında öğrencilerin programa giriş puanları üniversitedeki akademik başarı varyansının en fazla % 5'ini (Okulöncesi Öğretmenliği) açıklayabilmektedir ki, bu da, Özgüven'in (1971)'de yaptığı yordama çalışmalarında üniversitelere giren öğrencilerin yordayıcı test puanları üniversitedeki başarı varyansının ancak % 5 veya % 25 kadarını açıklayabilmektedir bulgularını destekler niteliktedir. Ayrıca Onay (1972), öğrencilerin üniversite giriş puanlarının üniversite başarısını anlamlı bir şekilde yordamadığını belirtmektedir. Begik (1997)'in araştırma bulguları da benzer şekilde ÖSYS puanının akademik başarıyı manidar olarak kestiremediği yönündedir.

7. Araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin, ÖSS puanları ile birlikte Kuder İlgü Alanları Tercih Envanteri' nden elde edilen puanlarının da birlikte ele alınması öğrencilerin Birinci Sınıf Akademik Başarılarını manidar bir şekilde yordamakta mıdır?

Çizelge 13

Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin ÖSS Giriş ve İlgü Alanları Puanlarının Birlikte Alınması İle Akademik Başarılarının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları (N=105)

Değişken	B	Standart Hata	B	t	p	İkili r	Kısmi r
Sabit	145,05	79,311		1,829	,07		
Giriş Puanı	-,27	,453	-,061	-,613	,54	-,046	-,063
Açık Hava	-9,10	,060	-,193	-1,468	,14	,009	-,150
El İşi	-7,10	,046	-,211	-1,590	,11	,003	-,163
Hesap	-5,10	,052	-,138	-1,024	,30	-,025	-,106
İlim	6,60	,058	,152	1,137	,25	,171	,117
İkna	-2,10	,047	-,043	-,351	,72	,053	-,036
Sanat	2,40	,051	,061	,473	,63	,109	,049
Edebiyat	-,10	,045	-,293	-2,263	,02*	-,199	-,228
Müzik	-7,10	,050	-,173	-1,419	,15	-,114	-,146
Sosyal	-6,10	,053	-,150	-1,153	,25	-,013	-,119
Büro	-,10	,065	-,231	-1,632	,10	-,143	-,167
R =	0,38	R ² =	0,147				
F(11, 93) =	1,46	P =	0,159				

*p<0,05

Regresyon analizi sonuçlarına göre akademik başarının yordanmasına ilişkin regresyon eşitliği aşağıda verilmiştir.

$$\text{Akademik Başarı} = 145,05 - 0,27 (\text{Giriş Puanı}) - 9,10 (\text{Açık Hava}) - 7,10 (\text{El İşi}) - 5,10 (\text{Hesap}) + 6,60 (\text{İlim}) - 2,10 (\text{İkna}) + 2,40 (\text{Sanat}) - 0,10 (\text{Edebiyat}) - 7,10 (\text{Müzik}) - 6,10 (\text{Sosyal}) - ,10 (\text{Büro})$$

Yordayıcı değişkenlerle bağımlı (yordanan) değişken arasındaki ikili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde, akademik başarı ile ÖSS Giriş puanları

arasında düşük düzeyde ve ters yönde bir ilişkinin ($r = -.04$) olduğu, diğer değişkenler kontrol edildiğinde ilişki düzeyinde bir değişiklik ($r = -.06$) olmadığı görülmektedir. Akademik başarı ile Açık Hava İlgisi arasında bir ilişki yönünden ($r = .00$) söz edilemezken diğer değişkenler kontrol edildiğinde ilişkinin düzeyi ters yönde ($r = -.15$) yükselmektedir. Akademik başarı ile El İşi İlgisi arasında bir ilişki yönünden ($r = .00$) söz edilemezken diğer değişkenler kontrol edildiğinde ilişkinin düzeyi ters yönde ($r = -.16$) yükselmektedir. Akademik başarı ile Hesap İlgisi arasında negatif ve düşük düzeyde bir ilişki ($r = -.03$) gözlenirken diğer değişkenler kontrol edildiğinde ilişki düzeyinin yine aynı yönde yükseldiği ($r = -.11$) gözlenmektedir. Akademik başarı ile İlim İlgisi arasında pozitif yönde bir ilişki ($r = .17$) varken diğer değişkenler kontrol edildiğinde ilişki düzeyinin daha düştüğü ($r = .12$) görülmektedir. Akademik başarı ile İkna İlgisi arasında bir ilişki yönünden ($r = .05$) bahsedilemezken diğer değişkenler kontrol edildiğinde de yine bir ilişki yönünden ($r = -.03$) bahsedilememektedir. Akademik başarı ile Sanat İlgisi arasında düşük düzeyde bir ilişki varken ($r = .10$) diğer değişkenler kontrol edildiğinde ilişkinin miktarı ($r = .04$) daha da düşmektedir. Akademik başarı ile Edebiyat ilgisi arasında negatif yönde ve anlamlı bir ilişkiden bahsedilebilirken ($r = -.19$) diğer değişkenler kontrol edildiğinde ilişkinin düzeyi ($r = -.22$) daha da yükselmektedir. Akademik başarı ile Müzik ilgisi arasında düşük düzeyde ve negatif yönde bir ilişki varken ($r = -.11$) diğer değişkenler kontrol edildiğinde ilişkinin düzeyi ($r = -.14$) biraz daha yükselmektedir. Akademik başarı ile Sosyal ilgisi arasında bir ilişkinin miktarından bahsedilemezken ($r = -.01$) diğer değişkenler kontrol edildiğinde ilişki düşük düzeyde ve negatif yönde biraz daha yükselmektedir ($r = -.11$). Akademik başarı ile Büro ilgisi arasında düşük düzeyde ve negatif yönde bir ilişki ($r = -.14$) varken diğer değişkenler kontrol edildiğinde ilişkinin miktarı az da olsa yükselmektedir ($r = -.16$).

Yukarıdaki akademik başarı ile ilgi puanları arasındaki korelasyonlara bakıldığında sadece Edebiyat ilgisi ile düşük düzeyde, negatif yönde ve anlamlı bir ilişkiden bahsedilebilmektedir. Edebiyat ilgisi okuma ve yazmanın sevildiği anlamını taşımaktadır ki, korelasyonel değerler doğrultusunda öğrencilerin Edebiyat ilgileri azaldıkça Akademik başarıları artmaktadır ya da

Akademik başarıları azaldıkça Edebiyat ilgileri artmaktadır gibi bir neden sonuç ilişkisinde bulunmak yanıltıcı olabilir.

Standardize edilmiş regresyon katsayısına göre (β) göre, yordayıcı değişkenlerin akademik başarı üzerindeki görelî önem sırası; Edebiyat, Büro, El İşî, Açık Hava, Müzik, İlim, Sosyal, Hesap, Sanat, Giriş Puanı, İkna'dır. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t - testi sonuçları incelendiğinde ise, yalnızca Edebiyat İlgisi değişkeninin Akademik başarı üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu, diğer değişkenlerin anlamlı bir etkiye sahip olmadığı görülmektedir. Ancak, yordayıcı değişkenlerin akademik başarı üzerindeki görelî önem sırası incelendiğinde giriş puanı değişkeninin ilgi puanlarına göre sonlarda yer alması dikkate değerdir. Begik (1997)'in benzer araştırmasında akademik başarının anlamlı bir kestiricisi olarak Mekanik ilgi puanlarının elde edilmesinin benzeri araştırmaların tekrarlanması gerektiğini düşündürmektedir.

Koç (1973), bireylerin ilgi duydukları alanlara yöneldikleri zaman bu alanlarda başarılı olma olasılığının yüksek olacağını söylemekte, Alkan (1993)'da, mesleki ilgilerine uygun programlara yerleşen üniversite öğrencilerinin mesleki ilgilerine uygun olmayan programlara yerleşenlere göre akademik başarılarının daha yüksek olduğunu söylemektedir. Bu araştırmada öğrencilerin ilgi puanları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamaması ve ilgi puanlarının edebiyat ilgisi dışında akademik başarıyı anlamlı bir şekilde yordamaması öğrencilerin yapmış oldukları program tercihlerinde kendi ilgi alanlarını dikkate almadıklarını düşündürmektedir. Bu düşünceyi destekler nitelikteki görüşü ile Uysal (1970), öğrencilerin meslek seçiminde bireysel faktörlerden çok toplumsal faktörlerin etkili olduğunu ve öğrencilerin Kuder Tercih Envanteri ile ölçülen ilgileri ile meslek tercihleri arasında bir ilişki bulmanın mümkün olmadığını belirtmektedir.

BÖLÜM IV

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Bu araştırma, 2002 ÖSS giriş puanı ile Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nin Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği programlarına kaydolmuş öğrencilerin, ÖSS giriş puanı ve Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri'nden elde edilen puanlarının öğrencilerin birinci sınıf akademik başarılarını yordamadaki etkililiğinin saptanması ve mezun olunan okul türü, bölümü tercih sırası ve cinsiyet değişkenlerine göre öğrencilerin akademik başarıları arasındaki farkın manidarlığının test edilmesine yöneliktir.

Üniversitedeki başarının yordanmasına yönelik yapılmış olan araştırmalarda yordayıcı değişken olarak üniversiteye giriş puanları alınmıştır. Üniversiteye girişte öğrenciler, çeşitli testler kullanılarak seçildikleri ve homojen bir grup olmaları gerektiği halde üniversitedeki başarı düzeylerinin birbirinden çok farklı olmaları, geçerlik için kullanılan akademik başarı ölçütünün pek çok faktör tarafından etkilendiğini göstermektedir. Bu araştırmada da öğrencilerin üniversiteye giriş puanlarının yanında ilgi alanlarına yönelik puanlarının da akademik başarıyı yordayıcı birer değişkenler olarak ele alınması bakımından önem taşımaktadır.

Belirtilen genel amaç çerçevesinde araştırmada yanıt aranan alt amaçlar şunlardır:

Araştırmada belirtilen amaçlar çerçevesinde ulaşılan bulgular aşağıda verilmiştir:

1.

a) Sınıf ve Okul Öncesi bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin akademik başarıları ile ilgi puanları arasındaki ilişkilere bakıldığında sadece

Edebiyat ilgisi ile akademik başarı arasında manidar bir ilişki bulunmuştur. Ancak bulunan korelasyon değeri negatif yönde ve düşük düzeyde bir ilişki göstermektedir.

b) Sınıf ve Okul Öncesi bölümlerindeki öğrencilerin ÖSS giriş puanları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

2. Mezun olunan okul türüne göre öğrencilerin birinci sınıf akademik başarıları arasındaki farkın manidarlığı test edildiğinde ise, öğrencilerin mezun oldukları okul türüne göre akademik başarılarının anlamlı bir şekilde farklılaştığı gözlenmiştir. Buna göre 1. grubu oluşturan Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Özel Liselerden mezun olarak fakülteye giren öğrencilerin akademik başarıları, 2. grubu oluşturan Resmi ve Gündüzlü Liseler, Yabancı Dil Ağırlıklı Liseler, Açıköğretim Liseleri, Çok Programlı Liseler, Anadolu Öğretmen Liseleri ve Kız Meslek Liselerinden mezun olarak fakülteye giren öğrencilerin akademik başarılarından manidar bir şekilde farklı bulunmuştur ve bulunan fark 1. grubu oluşturan lise türlerinin lehinedir.

3. Mezun olunan okul türüne göre öğrencilerin Kuder İlgi Alanları Tercih Envanter'inden elde ettikleri puanlar arasındaki farkın manidarlığı test edildiğinde ise, mezun olunan okul türüne göre öğrencilerin sadece ilim ve büro ilgi puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Özel Lise mezunu öğrencilerin oluşturduğu birinci grup öğrencilerinin ilim ilgisi puanları, Resmi ve Gündüzlü, Yabancı Dil Ağırlıklı Liseler, Açıköğretim, Çok Programlı Liseler, Anadolu Öğretmen Liseleri ve Kız Meslek Liseleri öğrencilerinin oluşturduğu ikinci gruptan daha yüksek bulunmuştur. Yine, Resmi ve Gündüzlü, Yabancı Dil Ağırlıklı Liseler, Açıköğretim, Çok Programlı Liseler, Anadolu Öğretmen Liseleri ve Kız Meslek Liseleri öğrencilerinin oluşturduğu ikinci grup öğrencilerinin büro ilgisi puanları, Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Özel Lise mezunu öğrencilerin oluşturduğu birinci gruptan daha yüksek bulunmuştur.

4. Sınıf ve Okul Öncesi bölümlerinde okuyan öğrencilerin, bölümlerini tercih etme sıralarına göre birinci sınıf akademik başarıları arasında anlamlı bir

ilişkinin olup olmadığı test edilmiş, buna göre iki değişken arasında anlamlı ve yüksek düzeyde ancak negatif yönde bir ilişki ($r = -,70$) bulunmuştur. Araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin % 50'si bölümlerini ilk dört tercihleri, % 75'i de ilk sekiz tercihleri arasında yer vermişlerdir. Bu durum öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerine verdikleri önem derecesini göstermesi açısından önemlidir. Ancak, öğrencilerin bölümlerini tercih etme sıraları ile akademik başarıları arasındaki korelasyon değerinin yüksek fakat negatif düzeyde ($r = -,70$) olması öğrencilerin bölümlerini tercih ederken ilgi alanları gibi bireysel faktörlerin değil daha çok toplumsal faktörlerin etkisinde kaldıklarını düşündürmektedir.

5.

a. Cinsiyet faktörüne göre öğrencilerin akademik başarıları arasında kızlar lehine anlamlı bir farkın olduğu gözlenmiş, ancak araştırma kapsamında yer alan ve Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin tamamını kız öğrencilerin oluşturması sadece bu bölüm için bir sınırlılık oluşturmuştur. Cinsiyet faktörüne göre öğrencilerin akademik başarılarının anlamlı bir şekilde kız öğrenciler lehine farklılaşması, Uzer'in (1987) araştırma bulgularını destekler nitelikte kız öğrencilerin ilgi alanlarına daha uygun tercihler yapmasına bağlanabilir.

b. Cinsiyet faktörüne göre öğrencilerin ilgi puanları arasındaki farkın manidarlığı test edilmiş; buna göre, Sınıf Öğretmenliği programındaki öğrencilerin Açık Hava, El İşi, İlim ilgisi puanları kız öğrenciler lehine, Müzik ve Büro ilgi puanları ise Erkekler lehine manidar bir şekilde farklılık göstermekte, Sınıf ve Okul Öncesi Öğretmenliği programları birlikte ele alındığında öğrencilerin Açık Hava ve El İşi ilgisi puanları kızlar lehine, Müzik ve Büro ilgisi puanları da erkek öğrenciler lehine anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Yine bu alt problemde de, Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin tamamını kız öğrencilerin oluşturması sadece bu bölüm için bir sınırlılık oluşturmuştur.

6. Sınıf ve Okul Öncesi Öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğrenciler birlikte ve ayrı ele alındığında ÖSS puanlarının birinci sınıf akademik başarılarını anlamlı bir şekilde yordamadığı gözlenmiştir.

7. Öğrencilerin ÖSS puanları ile birlikte ilgi puanlarının da ele alınması durumunda bulunan regresyon denklemi aşağıdaki gibi bulunmuştur:

$$\text{Akademik Başarı} = 145,05 - 0,27 (\text{Giriş Puanı}) - 9,10 (\text{Açık Hava}) - 7,10 (\text{El İşi}) - 5,10 (\text{Hesap}) + 6,60 (\text{İlim}) - 2,10 (\text{İkna}) + 2,40 (\text{Sanat}) - 0,10 (\text{Edebiyat}) - 7,10 (\text{Müzik}) - 6,10 (\text{Sosyal}) - 1,10 (\text{Büro})$$

Yordayıcı değişkenlerin (Giriş Puanı ve İlgi Alanı Puanları) akademik başarı üzerindeki görece önem sırası; Edebiyat, Büro, El İşi, Açık Hava, Müzik, İlim, Sosyal, Hesap, Sanat, Giriş Puanı, İkna'dır. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t - testi sonuçları incelendiğinde ise, yalnızca Edebiyat İlgi alanının Akademik başarı üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu, diğer değişkenlerin anlamlı bir etkiye sahip olmadığı bulunmuştur.

Öneriler

1. Çalışma grubunu öğretmenlik programlarına kaydını yaptırmış olan öğrenciler oluşturmuş ancak çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin ancak % 6,7'si Anadolu Öğretmen Liselerinden mezun olmuştur. Anadolu Öğretmen Liselerinin amaçları göz önüne alındığında bu lise türünden mezun olan öğrencilerin ilgi alanları ve üniversiteye girişte tercih ettikleri programlar araştırılabilir.

2. Bu araştırmada, öğrencilerin mesleki ilgi puanlarının yükseköğretime giriş puanları ile birlikte ele alınması durumunda akademik başarılarını yordamadaki anlamlılık derecesi sınırlı ancak araştırma bulgularının genellenebilirliği sadece 2002 ÖSS puanı ile Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Sınıf Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği programlarına yerleşmiş olan öğrencilerle sınırlı kalmıştır. Üniversite seçme

sınavlarının seçme sürecine yeni boyutların öneri olarak getirilebilmesi için bu ve benzeri araştırmalar farklı programlar ve geniş çalışma grupları üzerinde sürdürülmeli, çalışma grupları belirlenirken ranj daralmasının korelasyon katsayıları üzerindeki olumsuz etkisini en aza indirmek için öğrencilerin üniversiteye giriş puanlarının ranjına dikkat edilmelidir.

3. Bu araştırmada öğrencilerin ilgi alanları puanlarını belirlemede Kuder İlgili Alanları Tercih Envanteri kullanılmıştır. Yapılacak benzer araştırmalarda öğrencilerin ilgi alanları puanlarını belirlemede ilgi alanlarını ölçen farklı ölçekler kullanılabilir.

4. Bu araştırmada, öğrencilerin birinci sınıfa ait akademik başarı durumları ölçüt olarak alınmıştır. Başka bir araştırmada, öğrencilerin programa kayıt yaptırdıkları dönemde ilgi alanları puanları belirlenerek, diğer sınıf düzeylerinde göstermiş oldukları akademik başarılarında takip edilmesi ile araştırmanın tekrarlanması, elde edilecek bulguları daha anlamlı bir şekilde yorumlanabilir hale getirebilir.

KAYNAKÇA

- Alkan, B. (1993). **Üniversiteye Girişte Yönelme, Mesleki İlgi ve Akademik Başarı**. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Anar, S. (1986). Ortaöğretim Gençliğinin Yükseköğrenime Geçişte Karşılaştığı Sorunlar. **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 1: 131 – 137.
- Applegate H. J. (1990). Öğretmen Adayı Seçimine Genel Bakış. **Çağdaş Eğitim**, 161: 23 - 33 (Çeviren: Kuran, K.).
- Arıcı, H. (1990). **İstatistik Yöntemler ve Uygulamalar**. Ankara: Meteksan.
- Aşkar, P. (1985). **Yükseköğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sisteminin Geçerliliği**. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ataunal, A. (1994). Yükseköğretime Geçiş Sorunumuz. **Çağdaş Eğitim**, 1994: 5 – 15.
- Aydın, A., Başkan, G. A. (1999). Yükseköğretim Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Özellikleri Üniversite Sınavlarına Hazırlanma Biçimleri, Eğitim Harcamaları, Program Alanlarını Seçmelerine İlişkin Faktörler İle, Öğretim Gördükleri Programlardan Memnuniyet Düzeyleri ve İş Bulma Beklentilerine İlişkin Görüşleri. **Çağdaş Eğitim**, 251: 15 – 25.
- Balcı, A. (1997). **Sosyal Bilimlerde Araştırma**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Begik, Ş. (1997). **Akademik Başarının Kestirilmesinde Yetenek, İlgi, Kişilik, Lise Başarısı ve ÖSYS Başarısının Etkisi**. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Büyükoztürk, Ş. (2001). **DeneySEL Desenler**. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Büyüköztürk, Ş. (2002). **Veri Analizi El Kitabı**. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Celkan, H. Y. (1983). **Öğrencilerin Akademik Başarılarında Zihin Dışındaki Faktörlerin Etkileri**. Yayınlanmamış Doçentlik Tezi, Atatürk Üniversitesi Fen – Edebiyat Fakültesi, Erzurum.” Dönmezer, İ., Yalçınkaya, M., Aslan, K. (1991). Üniversiteye Girişte Öğrencilerin Meslek Seçimlerini Etkileyen Etkenler ve Beklentilerinin Gerçekleşme Düzeyi. Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, İzmir, s. 18'deki alıntı.

Chissom, B. S ve Lanier, D. (1975). Lise Başarı Notlarını ve Akademik Yetenek Testi Puanlarını Kullanarak Üniversite Birinci Sınıftaki Başarı Ortalamasının Kestirilmesi (Yordanması). (Çeviren: Koç, Nizamettin) **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, 15: 23 – 26.

Cumhurbaşkanlığı. (1997). **Üniversite-Ortaöğretim İlişkileri Üniversiteye Giriş Sistemi**. Ankara: Cumhurbaşkanlığı Yayınları.

Çetin, R. (1985). **Lisedeki Başarı ve Öğrenci Yerleştirme Sınav Puanları ile Maliye Meslek Yüksek Okulu Birinci Sınıftaki Başarı Arasındaki İlişki**. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Demirok, S. (1990). **ÖSS Ve ÖYS Puanları İle Lise Ve Dengi Okullardaki Başarının Yükseköğretimdeki Başarı İle İlişkisi**. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Dönmezer, İ., Yalçınkaya, M., Aslan, K. (1991). **Üniversiteye Girişte Öğrencilerin Meslek Seçimlerini Etkileyen Etkenler ve Beklentilerinin Gerçekleşme Düzeyi**. Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, İzmir.

Edwards, L. A. (1995). **Doğrusal Regrasyon ve Korelasyona Giriş**. Ankara: Hatiboğlu Basım Yayıncılık. (Çeviren. Hovardaoğlu, Selim).

Erden, M. (1989). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Öğrencilerinin Meslekleri İle İlgili Beklentileri. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, IV: 93-107.

Ersoy, M. A. (1989). **Hacettepe Üniversitesi Matematik Bölümü Birinci Sınıf Öğrencilerinin Birinci Yarıyıl Sonundaki Akademik Başarılarının Çeşitli Faktörlere Göre Değerlendirilmesi**. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Gökçe, B. (1999). **Toplumsal Bilimlerde Araştırma**. Ankara: Savaş Yayınevi.

Karagözoğlu, G. (1987). Yükseköğretime Geçişte Öğretmenlik Mesleğine Yönelme. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı**, II: 34 – 46.

Karasar, N. (2000). **Araştırmalarda Rapor Hazırlama**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaya, Y. K. (1984). **İnsan Yetiştirme Düzenimiz**. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.

Koç, N. (1973). **Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Mesleki İlgileri**. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 36, 253-276.

Köse, M. R. (1999). Üniversiteye Giriş ve Liselerimiz. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 15: 51 – 60.

Köymen, Ü. S. (1988). Eğitim Fakültelerine Öğretmen Adaylarını Seçme Yolları. **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, III: 195 - 204.

Kuzgun, Y. (2000). **Meslek Danışmanlığı**. Ankara: Nobel Kitabevi.

Küçükahmet, L. (1988). Öğretmen Yetiştirme Düzenimizin XI. Milli Eğitim Şurası Kararları Işığında Değerlendirilmesi. **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, III: 153 -159.

Onay, Perihan (1972). **Öğrencilerin Lise, Üniversitelerarası Giriş İmtihanı ve Üniversite Başarıları Arasındaki İlişkiler**. Yayınlanmamış Eğitimde Bilim Uzmanlığı Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Öner, Necla (1997), **Türkiye’de Kullanılan Psikolojik Testler**. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.

ÖSYM. (2003). **Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu**. Ankara.

ÖSYM. (2001). **Basın Duyurusu**. Web:<http://www.osym.gov.tr>

ÖSYM. (2002). **Basın Duyurusu**. Web:<http://www.osym.gov.tr>

ÖSYM. (2003). **Basın Duyurusu**. Web:<http://www.osym.gov.tr>

Özçelik, D. A. (1982). **Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Geçerlik Araştırması. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınav Geçerliğinin Araştırılmasında Kullanılan Yöntemlere İlişkin Bazı Sorunlar**. Ankara: ÖSYM.

Özdamar, K. (1999). **Paket Programlar İle İstatiksel Veri Analizi**. Eskişehir: Kaan Kitabevi.

Özgüven, E. (1971). Üniversite Giriş Sınavlarının Öğrenci Seçimindeki Rolü. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, III: 105 – 117.

Özgüven, E. (1974). **Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler**. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Özoğlu, S. Ç. (1983). **Kuder İlgi Alanları Tercihî Envanteri El Kitabı**. İzmir: Ticaret Matbaacılık T.A.Ş.

Özoğlu, S. Ç. (1997). **Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakóltesi Yayınları.

Özyürek, R., Kılıç, A. (2002). Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimi Kararlarında Kendilerine Yardım Eden Kaynakların Belirlenmesi. **Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi**, 17, 33 – 42.

Tavşancıl, E. (1982). **Ankara Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Öğrencilerinin Akademik Başarıları**. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakóltesi, Ankara.

TED. (1977). **Yükseköğretime Giriş Sorunları**. I. Eğitim Toplantısı, Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.

Tekin, H. (1979). **Eğitimde Ölçe ve Değerlendirme**. Ankara: Mars Matbaası.

Tezbaşaran, A. (1991). **Yükseköğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sisteminde 1987 Yılında Yapılan Değerşiklikler Üzerine Bir Araştırma**. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Toker, F. (1997). **Türkiye’de Yükseköğretime Giriş**. Ankara: ÖSYM.

Türker, A. V. (1977). **Ankara’daki Üç Lisede Sosyo-Ekonomik Bakımdan Avantajsız Öğrencilerin Çeşitli Özellikleri ve Belli Başlı Eğitim ve Rehberlik Sorunları**. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Uysal, Ş. (1970). **Lise Öğrencilerinin Meslek Seçimleri**. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakóltesi, Ankara.

Uzer, A. S. (1987). **Lise Öğrencilerinin Yükseköğretim Programlarını Tercihleri İle Kendi Yetenek, İlgil ve Mesleki Olgunluk Düzeyleri Arasındaki İlişkiler.** Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

ÜSYM. (1978). **Üniversitelerarası Seçme Sınavına Giren Adayların Yükseköğretim Programlarını Tercihleri Üzerine Bir Araştırma.** Ankara: ÖSYM Yayınları.

YÖK. (1999). **1999 Yükseköğretime Giriş Sınavı: Geçmiş Yıllarla Karşılaştırma ve Değerlendirme.** Ankara: Yükseköğretim Kurulu Yayınları.

